

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Дарагія суайчыннікі!
Паважаныя воіны і ветэраны Узброеных Сілаў!
 Ад усёй душы віншую вас з цудоўным юбілеем — 90-годдзем Узброеных Сілаў Рэспублікі Беларусь.
 Няма вышэйшага гонару, чым служба Радзіме. Так здаўна павялося на Беларускай зямлі — у Армію ішлі самыя годныя і адважныя, і таму яна заўсёды была сапраўднай гордасцю народа. Мы памятаем гераічнае пакаленне Вялікай Айчыннай. Нашы дзяды і бацькі насмерць стаялі ў Брэсцкай крэпасці і Сталінградзе, бялітасна грамілі ворага пад Масквой, на Курскай дуге, ва ўкраінскім стэпе і беларускіх лясах. Мы нізка схільнем галаву перад памяццю тых, хто загінуў за родную зямлю. Сцягі Савецкай, Чырвонай Арміі навечна авяняны славай. Наша Армія вызвала Берлін і Варшаву, Вену і Будапешт. Наша Армія прынесла свабоду Еўропе і выратавала свет. Мы захаваці народную армію, адмовішыся ад «наёмнага войска», аднавілі прэстыж вайсковай службы і найглыбейшую павагу да абаронцы Айчыны. Нашы Узброеныя Сілы здольныя зберагчы Рэспубліку Беларусь і стаць надзейнай апорай для саюзнікаў.
 У гэты святочны дзень сардэчна жадаю ўсім, хто крочыў і крочыць у армейскім строі, моцнага здароўя, шчасця, поспеху ў службе і працы на карысць роднай Беларусі!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Альтэрнатывы Садружнасці Незалежных Дзяржаў на постсавецкай прасторы няма

Інтэграцыйнае супрацоўніцтва ў рамках Садружнасці Незалежных Дзяржаў мае вялікія перспектывы, але толькі ў тым выпадку, калі будзе і далей напаяцца канкрэтнымі справамі. Альтэрнатывы супрацоўніцтва на постсавецкай прасторы няма. Такую думку выказаў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў час нефармальнага саміту кіраўнікоў дзяржаў СНД.

Нефармальнае сустрэча кіраўнікоў дзяржаў СНД адбылася 22 лютага ў Маскве па ініцыятыве прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Уладзіміра Пуціна.

Лідары краін СНД абмяняліся думкамі па шырокім коле пытанняў, якія ўяўляюць узаемную цікавасць, перш за ўсё адносна далейшага развіцця супрацоўніцтва ў рамках СНД. У цэнтры ўвагі прэзідэнтаў знаходзіліся перспектывы пашырэння і інтэнсіфікацыі ўзаемадзейнення ў транспартнай, гуманітарнай, гандлёва-эканамічнай, навуковай сферах.

Беларускі бок пазытыўна адзначыў ход рэалізацыі Канцэпцыі далейшага развіцця СНД, прынятай на саміце ў Душанбе ў кастрычніку 2007 года. У прыватнасці, пачалі работу групы па выпрацоўцы Стратэгіі эканамічнага развіцця Садружнасці і па павышэнні харчовай бяспекі дзяржаў — удзельніц СНД. Ідзе абмеркаванне праектаў палажэнняў аб старшынстве ў СНД, аб нацыянальных каардынацыйных механізмах у сферах транспартнай, гуманітарнай, гандлёва-эканамічнай, навуковай сферах.

Беларускі бок перакананы, што рэалізацыя дамоўленасцяў, дасягнутых у Душанбе, дасць магчымасць СНД дабіцца значных поспехаў у бліжэйшай перспектыве.

Аляксандр Лукашэнка ў час нефармальнага гутаркі расказаў аб нядаўняй размове з прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным у Сочы.

У ходзе сустрэчы Уладзімір Пуцін адзначыў, што Садружнасць Незалежных Дзяржаў з'яўляецца няёмным прыярытэтам Расіі. «Гэта арганізацыя з'яўляецца пляцоўкай, якая дае магчымасць вырашаць пытанні, у тым ліку і тыя, што дасталіся з мінулага», — сказаў расійскі лідар. — Без сумнення намагаюцца і палітычнай волі мы такой атмасферы не стварылі б».

Было падкрэслена, што ў ліку прыярытэтных пытанняў у СНД — выпрацоўка Стратэгіі эканамічнага развіцця Садружнасці. «Пры пад-

ПЕРАМОГА ЗВЯЗДОЎЦА

Напярэдадні дня Абаронца Айчыны ў сталічным Доме афіцэраў адбылося ўрачыстае ўручэнне ўзнагарод пераможцам творчага конкурсу на лепшае асветленне пытанняў будаўніцтва і развіцця Узброеных Сілаў Беларусі, патрыятычнага выхавання.

На конкурс, які праводзіўся сумесна Міністэрствам абароны і Міністэрствам інфармацыі, мясцовай, абласнай і рэспубліканскай друкавання выданы, радыё- і тэлеканалы, інфармагенцыі прадставілі каля 500 работ. Нам прыемна адзначыць, што ў ліку пераможцаў — карэспандэнт «Звязды» Дзмітрый АЛЬФЕР. Сярод прадстаўнікоў друкавання СМІ ён атрымаў першую прэмію і дыплом першай ступені ў намінацыі «Прафесіяналізм і журналісцкае майстэрства» за рэпартаж «Стаць сапраўдным мужчынам за 41 дзень», які быў створаны пасля праходжання карэспандэнтам нашай газеты службы ў рэзерве ў вайсковай часці 14848. Першую прэмію ў іншых намінацыях атрымалі таксама Агенцтва тэленавінаў Нацыянальнай дзяржаўнай тэлебачання, Першы Нацыянальны канал Беларускага радыё, БелТА.

Сяргей РАДЗІВОНАЎ.

АДНА ГАДЗІНА ПРАЦЫ МЕДЫЦЫНСКАГА РАБОТНІКА «КАШТУЕ» 3,5 ТЫСЯЧЫ РУБЛЁЎ

«2007 год аказаўся для айчыннай сістэмы аховы здароўя пераломным па дынаміцы медыка-дэмаграфічных працэсаў», — аб гэтым на калегіі свайго ведамства, дзе падводзіліся вынікі дзейнасці медыцынскай галіны за мінулы год, паведаміў міністр аховы здароўя Рэспублікі Беларусь Васіль Жарко.

У пасяджэнні калегіі ўзялі ўдзел віцэ-прэм'ер беларускага ўрада Аляксандр Косінец, прадстаўнікі Камітэта дзяржаўнага кантролю, дэпутатаў горадскага, дзяржаўнага органаў улады.

Паводле слоў міністра, летась на фоне павелічэння колькасці народжаных дзяцей на 7,3 працента адбылося зніжэнне агульнай смяротнасці на 4 праценты. Вельмі заўважна зменшылася колькасць памерлых у працэдольным узросце (на 6,3 працента), а таксама сярод жыхароў сельскай мясцовасці (на 6,6 працента). Такім чынам натуральныя страты насельніцтва зменшыліся на 12,5 тысячы чалавек. Зніжэнне смяротнасці адбылося па ўсіх асноўных класах захворванняў. Найбольш зніжэнне смяротнасці зарэгістраванае ад знешніх прычын — на 9,9 працэн-

рыхтоўцы дакумента неабходна паглядзець, дзе супадаюць нашы агульныя прыярытэты і інтарасы», — сказаў Уладзімір Пуцін.

У ходзе гутаркі прэзідэнтаў былі закранутыя праблемы міграцыі, актуальныя для ўсіх краін СНД. Размова ішла таксама аб умацаванні супрацоўніцтва ў гуманітарнай і сферы развіцця чалавечага капіталу.

Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін падзякаваў сваім калегам за супрацоўніцтва.

«Тэрмін маіх прэзідэнцкіх паўнамоцтваў завяршаецца. Нягледзячы на тое, што ў нас у СНД праблем больш чым дастаткова, нам удалося пазбегнуць абстрактнага там, дзе яно магло ўзнікнуць. Мы заўсёды імкнуліся да пошуку ўзаемапрыемных рашэнняў», — падкрэсліў Уладзімір Пуцін, звяртаючыся да кіраўнікоў дзяржаў СНД.

На сустрэчы прысутнічалі першы віцэ-прэм'ер Расіі Дзмітрый Мядзведзев, Уладзімір Пуцін асабіста прадставіў удзельнікам саміту Дзмітрыя Мядзведзева ў якасці аднаго з кандыдатаў у прэзідэнты.

Расійскі лідар адзначыў, што ў выпадку выбарання Дзмітрыя Мядзведзева прэзідэнтам Расіі ніякіх рэвалюцыйных змяненняў у знешняй палітыцы РФ па развіцці супрацоўніцтва ў рамках СНД не будзе.

Першы віцэ-прэм'ер Расіі падзякаваў прэзідэнтам за магчымасць прыняць удзел у саміце. «У выпадку паспяховых для мяне выбараў хачу быць разлічана на прадаўжэнне даверных рабочых і ўстанавленне асабістых добрых адносін», — дадаў Дзмітрый Мядзведзев.

Неабходна адзначыць, што імя параўнальна нядаўна Садружнасць перажывала ў сваёй гісторыі перыяд крызісу, і гэты крызіс быў пераадолены ў многім дзякуючы намаганням Беларусі, якая цвёрда выступала за захаванне і далейшае развіццё СНД. Заява, якая прагучала ў ходзе нефармальнага саміту, у поўнай меры пацвярджае правільнасць беларускай пазіцыі, якую наша краіна дамаглася на працягу апошніх некалькіх гадоў. Неабходна нагадаць, што беларускія ініцыятывы, якія мелі выключна канкрэтны характар, былі падтрыманы і сёння рэалізуюцца на практыцы.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«ЗАКАДРЫЦЬ» САЛДАТА

Беларусь прытрымліваецца курсу на прагматычнае ўзаемадзейненне з НАТА і ЕС

Аб гэтым заявіў Дзяржаўны сакратар Савета Бяспекі Беларусі Віктар Шэйман на ўрачыстым сходзе ў Палацы Рэспублікі, прысвечаным 90-годдзю Узброеных Сілаў Беларусі.

Разам з тым Віктар Шэйман адзначыў, што Беларусь не пацярэдзіць дэвальвацыі стандартаў, дыктату і спробы размаўляць з пазіцыі сілы. Рэспубліка застаецца вернай курсу на будаўніцтва Саюзнай дзяржавы з Расіяй. «Мы выконваем усе абавязкі па прыкрыцці заходніх рубжох Саюзнай дзяржавы».

Беларусь актыўна супрацоўнічае з замежнымі дзяржавамі ў рамках АДКБ, краінамі Азіі і Паўночнай Амерыкі. «Каб выжыць у сучасным свеце, неабходна рухацца толькі наперад, працягнуць волю і прагматызм у вырашэнні пастаўленых задач», — лічыць Віктар Шэйман.

У Беларусі створаны ўсе неабходныя ўмовы для функцыянавання Узброеных Сіл. «З'яўляюцца ключавым інструментам ваенна-палітычнага стрымлівання, які не спрыяе выдзяненню ваіны, а элемент яе недоўпачэння». Якасць ўзроўня Узброеных Сіл Беларусі заўсёды будзе адпавядаць сучасным патрабаванням.

БЕЛТА.

Векапомныя дні

На партызанскім парадзе казёл Малыш «маршыраваў» побач з камандзірам Філатавым

Усім вядомыя кадры кінахронікі: 16 ліпеня 1944 года — у вызваленым Мінску праходзіць партызанскі парад. І ў першых жа шэрагах, побач з партызанамі, бойка крочыць ганарлівы казёл.

Незабытыя кадры... Што называецца — на вядкі...

На працягу многіх гадоў я вяду тэму Вялікай Айчыннай ваіны. Неаднаразова цікавілася: чаму казёл раптам з'явіўся на парадзе, навошта, дый увогуле, хто прыдумав гэты «ход... казлом»? Самыя розныя, часам проста неверагодныя гісторыі даводзіліся чуць — што нібыта казёл быў «прапісаны ў сцэнарыі» парад, што ён сімвалізаваў павержанага фашыста на Беларусі і г.д. і да т.п.

Нават увячы не магла, што ўсе кропкі над «і» дапаможа расставіць камандзір партызанскага атрада, які адкрываў парад: атрада «Барыца» партызанскай бригады «Народныя мсціўцы» імя Васіля Варанянскага — Аляксея Філатаў. Менавіта побач з ім «маршыраваў» казёл на парадзе.

Аляксей Філатаў — чалавек-легенда. І тут няма ніякага перабольшвання.

На мінулым тыдні Аляксею Маш-

веевічу споўнілася 95 гадоў. Шмат давялося перажыць і на фінскай ваіне, і ў Вялікую Айчынную. Але той партызанскі парад у вызваленай сталіцы Беларусі — ці не самая памятная падзея.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

БЕЛТА.

Сем цудаў Міншчыны

УСЕ ДАРОГІ ВЯДУЦЬ У БУДСЛАЎ

Што прываблівае ў старажытнае мястэчка дзесяткі тысяч паломнікаў?

У кастрычніку мінулага года стартвала цікавая акцыя «Сем цудаў Міншчыны». На разглед наведвальнікаў Інтэрнэт-сайта, які быў спецыяльна створаны, было прапанавана 46 найбольш значных помнікаў архітэктуры, археалогіі і культуры цэнтральнага рэгіёна. Акцыя выклікала вялікую цікавасць, прычым не толькі ў жыхароў Мінскай вобласці, паколькі тутэйшыя «фішкі» вядомыя па ўсёй Беларусі і за мяжой. Па выніках галасавання пераможцам стаў Будслаўскі касцёл Узнясення Найсвяцейшай Панны Марыі, у падтрымку якой выказаліся больш чым 15,5 тысячы наведвальнікаў сайта. Таксама сярод лідараў — палацава-паркавы ансамбль Радзівілаў і Фарны касцёл у Нясвіжы, Васкрасенскі сабор у Барысаве, касцёл Уздзяжання Святога Крыжа ў Вілейцы, а таксама касцёлы святога Міхаіла Арангеля і святога Аляксея ў Івянцы. «Звязда» напіша пра іх усе. Цяпер распрацоўваецца адметны турыстычны маршрут «Залатое кальцо Міншчыны». Гэты праект толькі распачаўся, але ж вельмі ўжо захацелася наведаць авяняныя легендамі мястэчкі, якія цяпер. Таму я і паехаў у Будслаў...

БЕЛТА.

Шэсць тысяч моргаў лесу

Цікавая рэч атрымліваецца: у знакамітага мястэчка сёлета хоць і не юбілей, аднак дата сапраўды цікавая. Як сведчаць гістарычныя хронікі, у 1504-м (атрымліваецца, што Будслаў адзначае 504-годдзе) кароль Аляксандр Ягелончы падараваў тут 6 тысяч моргаў (тагачасная мера плошчы — 0,71 га) лесу манахам-бернардынцам. Яны секлі дрэвы і спляўнялі іх па рэчках у Вільню, дзе ў той час узводзіўся касцёл святога Казіміра. Запасы лесу былі значныя — навука раскінула Матэчка-Маркаўскае пушча. Перш за ўсё манахі зрабілі ў бяскарынім лесе буды — невялікую хатку, вартуку, дзе можна было ўладкавацца. Пасля ўзялі і драўляную капліцу.

Праўда, падчас рэфармацыі (дзесьці ў 1560 годзе) манахі з'ехалі адсюль і вярнуліся толькі напрыканцы XVI стагоддзя. Менавіта на той час і прыпадаюць звесткі аб дзіўным з'яўленні Дзевы Марыі. Кажуць, што аднаго з братоў-бернардынцаў напаткала ў лесе ноч. Праз гучна адуделены ён заўважыў агеньчык і накіраваўся на святло. Так дайшоў да кляштара, у не-

бэ над якім у незямным зыяні заўважыў абраз Маці Божай. Адбылося гэта 2 ліпеня 1588-га. Такім чынам паселішча ў Будскай пушчы (так ужо называлі тутэйшыя лясныя масівы) набыло сапраўднае нябеснае заступніцтва. Пагалоска пра

гэтае месца ў імгненне вока разнеслася вельмі далёка: адзін аднаму людзі перадавалі гісторыю пра Буду Сланую. Адсюль з цягам часу і пайшла сучасная назва паселішча — Будслаў.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

БЕЛТА.

Ёсць пытанне ЯК ПАВІНШУЕМ, ТАК І АДГУКНЕЦЦА

Штогод у жывіцы кожнай жанчыны наступае надзвычай адказны і важны момант, калі трэба праявіць сябе з найлепшага боку. І момант гэты на працягу годаў з'яўляецца з Днём Абаронцаў Айчыны, 23 лютага. Загадзя пачынаецца ліхаманкавы забег па крамах: што падарыць? Што выбраць? Шкарпэткі — банальна, новы камп'ютар — дорога, якую-небудзь звышнеабходную дэталю ў машыну — вялікая рызыка памыліца і выбарчы зусім не тое, што трэба. І хоць жанчынам, вядома ж, ягчыў, чым сабраць, якім увогуле не дадзена права на памылку, але кожная з нас памятае: як на 23 лютага павіншуваш, так табе гэта 8 Сакавіка і адгукнецца.

А вам што дарылі на Дзень Абаронцаў Айчыны? Ці ёсць у вашай арганізацыі «карпаратыўная» традыцыя рабіць агульныя падарункі? Які падарунак быў самым бескарысным? А які — самым запамінальным? Чаго не варта дарыць, а што, у вылічце, будзе найлепшым і найпрыемнейшым знакам увагі?

Аляксей ЖУКАЎ, маркетолог:

Летась жанчыны з нашай арганізацыі дарылі кожнаму па кудры для піва, у гэтым годзе вось атрымалі паходны набор — бікляжку, тры чаркі і лейку для біклягі. Праўда, гэтая бікляжка для мяне якраз аказалася бескарыснай — адну да гэтага ўжо атрымаў на дзень нараджэння, дый той карыстаўся толькі раз у жыццё. А на ранейшым месцы працы, на радыёстанцыі, нам нежэ «падарылі»... стрыптызёрку, з-за чаго потым усе атрымалі вымову, і быў даволі вялікі скандал. Што было б найлепшым падарункам? Ну вось калі мне далі б мільён долараў, я дакладна не засмуціўся б, і быў бы вельмі рады. (Смяецца.) Але трэба быць рэалістам — усё залежыць ад кантэксту і жаданняў. Напрыклад, мне прыемна было б атрымаць 16-dvd бокс з поўным зборам Моцці-Пайтана, але яго і так ужо хутка ў Мінск прывязуць... Увогуле, «карыснасць» падарунка для мяне не вельмі важная — проста падаваецца, калі нешта дораць, нават калі гэта дробязь.

Сяргей КАЛЯДА, інжынер, супрацоўнік камп'ютарнай фірмы:

У нас не прынята дарыць супрацоўнікам падарункі на 23 лютага і 8 сакавіка, але гэта цалкам проста тлумачыцца: у нашай фірме 100-працэнтна мужчынскі калектыў. У іншым месцы працы выбарам падарункаў таксама ніхто не засмуціўся — так, па пакеціку кавы і шакаладку кожнаму. Некалі, праўда, была яшчэ мода на любое свята кветкі ў гаршчак дарыць — горшага я і ўявіць сабе не магу. А самай карыснай рэччу стала бікляжка, якую прэзентавала мне жонка. Ці паркёр — ад яе ж. Што хоць чацвяр... Дарэчы, не трэба, а патрэбны і важныя падарункі — дорога, таму пра нешта «гэтака» не мару.

Уладзімір МАКСІМКАЎ, музычны прадзюсар:

Шчыра кажучы, я гэта свята не асабліва адзначаю, таму на сёння лепшым падарункам будзе яго адсутнасць. А увогуле сярод рэччу, што дарылі да 23 лютага, трапіліся розныя забавныя выдумкі. Скажам, калі я яшчэ працаваў на Белтэлерадыёкампаніі генеральным прадзюсарам, ка-

Андрэй КАЖАМЯКІН, журналіст:

Калі я працаваў у Гомелі, нашы дамы зрабілі нам арыгінальны падарунак — стварылі галерэю малюнкаў, дзе твар кожнага мужчыны прымацавалі да пэўнага цела. Напрыклад, з біцэпсам. На мой погляд, які падарунак выбіраць, залежыць ад таго, ад каго ён. Дзяцінства можа ведаць гуць свайго мужчыны, а калі гэта калегі, то ім лепей аддаваць перавагу ўніверсальным рэчам, але ні ў якім разе не парфуму, шампуню, бо гэта вельмі індывідуальныя. Асабіста мне падабаецца, калі на 23 лютага дораць нешта самаабранае, у прыватнасці, з паперы, ці ствараюць нестандартную паштоўку, пішучы нешта ад сябе.

Ірына ПРЫМАК, Віктарыя ЦЕЛЯШУК.

БЕЛТА.

«Гарачы» тэлефон «Звязды» 287 17 41

«Дасланья грошы пайшлі на малебен. Які ж гэта даход з-за мяжы?»

На «гарачую лінію» газеты з просьбай дапамагчы даць адказ на сваё пытанне звярнуўся жыхар Наваполацка Віктар Віктаравіч Багдану, наш даўні чытач.

— У Валагодскай вобласці Расійскай Федэрацыі пайшоў з жыцця 80-гадова дзядзька. Яго жонка, якой таксама ўжо за 80 гадоў, даслала ў Беларусь нам, пляменнікам, паштовым пераводам 280 тысяч беларускіх рублёў (у пера-разліку) — дзя таго, каб мы за-казалі ў царкве малебен. У падатко-вай інспекцыі з гэтай сумы — які з даходу — налічылі пададачу у суме 39 тысяч рублёў. Чыму? Які ж гэта даход, калі грошы пайшлі на ма-лебен? Наступнае пытанне: у нас жа няма межаў з Расіяй, у нас Са-юзная дзяржава, чаму тады трэба дэклараваць сродкі, якія ідуць ад-туль паштовым пераводам? У ча-мадане ж наяўнымі і можна пра-весці колкі заўгодна, — пытаўся заявіць.

Афіцыйны запыт рэдакцыя на-кірвала ў Міністэрства па падат-ках і зборах, адкуль ён быў пера-адрасаваны па месцы жыхарства нашага чытача ў інспекцыю МІТЗ па г. Наваполацку.

«У адпаведнасці з артыкулам 2 Закона Рэспублікі Беларусь ад 21.12.1991 г. № 1327-ХІ «Аб па-даходным падатку з фізічных асо-баў» у рэдакцыі Закона ад 26.12.2007 г. № 302-3 (далей — 3-а), аб'ектам падаткаабкладання прызнаюцца даходы, атрыманыя плацельшчыкам ад крыніц ў Рэспубліцы Беларусь і (ці) ад крыніц за межамі Рэспублікі Беларусь — дзя фізічных асобаў, што прызна-юцца падатковымі рэзідэнтамі Рэспублікі Беларусь ў адпаведнасці з артыкулам 17 Агульнай часткі Па-датковага кодэкса Рэспублікі Бе-ларусь.

Дзя мэтай далезнага Закона аб'ектам падаткаабкладання не прызнаюцца даходы, атрыманыя ад аперацый, звязаных з маёмас-

Наўздагон

Бензінавы скандал

У Магілёве Язюн Ломаць па просьбе карэспандэнта «Звязды» пракаментаваў праверкі, якія цяпер вядуцца ў сферы гандлю нафтапрадуктамі.

— Мы правялі ў студзені шэраг праверак заправачных станцый Мінска і знайшлі на трох з іх, што ў 95-м бензіне было падмешана да 12 працэнтаў дызельнага паліва, што — кажуць кіраўнік КДК. — Цяпер мы ўзялі каля 400 проб паў у гэтых краінах. Лабараторыі вядуць аналіз паліва. Створана рабочая група, куды ўваходзяць прадстаўнікі КДК, пракура-туры, КДБ, МУС. Мы будзем разбірацца ў цэлым з арганізацыйнай ганд-лю нафтапрадуктамі ў рэспубліцы.

Цяпер наша фінансавая міліцыя займаецца некаторымі прадпры-мальніцкімі структурамі, якія незаконна займаліся гандлем. У нас ужо распачаты крымінальныя справы. З адной фірмы на ішто перавозіла-ся паліва, кова, напрыклад, з п'яночка рабілася дызельным. Кошт рос, людзі нажываліся. Пакутуюць у такой сітуацыі спажыўцы, ламаюцца аўтамабілі. Нам прыходзяць лісты — людзі падказваюць.

Мы ўважліва вивучаем сітуацыю, і сумесна з сілавымі структурамі разберомся і навадзём парадак. Нікому «партызаніць» не дазволена!

Ілона ІВАНОВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

УЛАДА, ЯКАЯ ПРЫЙШЛА Ў КОСАВА, БЯРЭ СВАЕ ВЫТОКІ Ў НАРКАМАФІІ ?

Працэс прызначэння незалежнасці Косова можа быць спансі-раваны грашмыма касоўскай наркамэфіі, заявіў на відеа-прэс-канферэнцыі Масква-Брусэль пастаянны прадстаўнік Расіі пры НАТО Дзмітрый Рагозін.

Паводле яго слоў, «Косава ўжо даўно стала не толькі базай для перапраккі наркатыкаў у Еўропу, але і яе вялікай лабараторыі. Калі гэтая інфармацыя павердзіцца, то я не выключаю таго, што мы будзем сведкамі скандалаў на палітычным узроўні аб подкупе некато-рых палітычных дзеячаў за кошт наркатычных грошай».

52 ПРАЦЭНТЫ ПАЛЯКАЎ

СПТРАЦАЕ РАЗМІЯШЧЭННЯ АМЕРЫКАНСКАЎ ПРА ПАМІЖ Польшы і ЗША ўзнікаюць рознагалосці ў пытанні ПРА: польскі ўрад расчараваны амерыканскімі прапановамі ў апошняй тыдні. Аб гэтым паведамляе ўплывова польская га-зета «Газета wyborcza».

«Яны ні на крок не прасунуліся ў накірунку нашых пажаданняў, каб у абмен на згоду размясціць элементы сістэмы ПРА, амерыкан-цы ўключыліся ў мадэрнізацыю польскага войска і ў тым ліку пера-далі нам батарэй ракет ППА Patriot. Польшча чакае ад ЗША распіс-най на шматлікія гады наперад праграмы ваеннай дапамогі коштам у 20 млрд долараў», — піша газета.

У артыкуле выказваецца здагадка, што быць можа прэм'ер-мі-ністр Дональд Туск у сваім стаўленні да ПРА прымае да ўвагі адмоў-нае стаўленне польскага грамадства да гэтай ідэі, бо, паводле выні-каў апошніх апытанняў, 52 працэнты палякаў выступілі супраць раз-мяшчэння аб'екта амерыканскага супрацьракетнага шчыта ў Польш-чы і толькі 32 працэнты падтрымала гэты праект.

У РАДЗЕ ЗАРЭГІСТРАВАНЫ ПРАЕКТ ПАСТАНОВЫ АБ РЭФЕРЭНДУМЕ ПА УСТУПЛЕННІ УКРАІНЫ Ў НАТА

Лідар Партыі рэгіёнаў Віктар Януковіч зарэгістраваў у Вяр-хоўнай Радзе праект пастановы «Аб рашэнні адносна ўступлення Украіны ў Арганізацыю паўночнаатлантычнага дгавора», у якім рашэнне аб уступленні Украіны ў НАТА прапановіцца пры-маць на выніках усёўкраінскага рэфэрэндуму. Праект пастано-вы апублікаваны на афіцыйным сайце Вярхоўнай Рады.

У тлумачальнай запіску да пастановы гаворыцца, што праект аб-умоўлены тым, што «Больш за 15 млн грамадзян Украіны выступа-юць супраць інтэграцыі Украіны ў любую ваенна-палітычную аргані-зацыю, у прыватнасці ў НАТА».

У КІТАІ ПАШЫЛІ КІЛАМЕТРОВУЮ

ВЯСЕЛНУЮ СУКЕНКУ У гандлёвым цэнтры горада Дзялян на паўночным усходзе Кітая выстаўлі выработы ўручную пусковую вясёлную су-кенку даўжынёй 999 метраў, перадае агенцтва Xinhua.

На сукенцы вышыты 29 залатых феніксаў і 880 півоньў. Яна ўпры-гожана 2008 камянямі нефрыту.

АДЗІНОКІ БРЫТАНІІ 43 ДНІ Ў ГОД ПРАЦЮЮЦЯ БЫСПЛАТНА

Адзінокія брытанкі ва ўзросце паміж 30 і 40 гадамі працую-ць звышчурна больш, чым іншыя катэгорыі жыхароў Злу-чанага Каралеўства. Аб гэтым піша газета The Daily Mail.

Паводле даследавання брытанскага кангрэса прафсаюзаў, у сярэднім жанчыны 30—39 гадоў бясplatна адпрацоўваюць на 43 ліш-ня дні штогод. Гэта звязана з тым, што аб'ектыўна вялікім аб'ёмам працы, і са стратай надзеі на наладжванне сямейнага жыцця. А таксама з тым, што менавіта ў гэтым узросце жанчыны чакаюць найбольш ва-жнага праасоўвання па службе.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

глыбока смуткуе з сувязі са смерцю члена Савета па ўзаема-дзейні органу мясцовага самакіравання пры Савец Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, старшыні Бераствіцкага раённага Савета дэпутатаў КУРЫЛЫ РАМАНА

Уладзіміравіча і выказае спачунанне яго родным і блізкім.

ААТ «АБ Беларусбанк» выказае глыбокае спачунанне чле-ну Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Бела-русь, дырэктару камунальнага гандлёва-вытворчага ўнітар-нага прадпрыемства «Універмаг «Случ» (г. Случ) Блхайной

Наталлі Віктаранай ў сувязі з напаткушым яе вялікім горам — смерцю МАЦІ.

На партызанскім парадзе казёл Малыш «маршыраваў» побач з камандзірам Філатавым

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аляксей Мацвеевіч Філатаў нарадзіўся ў Маскве 15 лютага 1913 года ў сям'і Машва Філа-тавіча і Варвары Кузьмінны Фі-латавых. У сям'і было 8 дзяцей, Алёша нарадзіўся пятым. Хрысці-ці хлопчыка ў Спаса-Праабра-жэнскай царкве на Срэнцы.

Бацька працаваў прыкачы-кам у магазіне кветак, у 1914-м быў прызваны на вайну.

У 1917-м сям'я Філатавых з галоднай Масквы пераеха-ла ў падмаскоўную вёсачку Га-радзішчы, на радзіму бацькі. З дзяцінства Аляксей завасю ўсю сялянскую працу... Пасля заканчэн-ня пяці класаў сельскай школы на-ступіў у Алексінскае ФЗВ (фабрычна-заводскае вучылішча), якое скончыў у 1931 годзе. Пачаў працаваць стэляром у мясцовай арцелі. А калі яе закрылі, даявілася вярнуцца да бацькоў у вёску, там працаваў у калгасе.

У канцы 1933 года паехаў у Маскву на будаўніцтва першай чаргі Маскоўска-га метрапалітона, якую запусцілі ў экс-плуатацыю 15 мая 1935 года. Неўзабаве пасля гэтай значнай падзеі Аляксей Мац-веевіч быў прызваны ў Чырвоную Армію — у вучэбную батарэю 21-га артылерыйска-га дывізіёна асобай кавалерыйскай дывізіі імя Сталіна. Праз паўгода Філа-таў было прысвоена званне памочніка ка-мандзіра ўзвода, яго накіравалі ў кавал-ерыйскі полк імя Будзёнага.

Пасля завяршэння тэрміновай служ-бы (у 1937 годзе) скончыў курсы ма-лодшых лейтэнантаў і быў накіраваны ў 24-ы кавалерыйскі полк асобай кавал-ерыйскай дывізіі, якім камандаваў та-ды маёр Грэчка (праз некалькі дзеся-цігоддзяў — маршал Саветаў Саюза, міністр абароны СССР).

Вясной 1938-га дывізію перавялі ў Беларускаю ваенную акругу, у ваенны гарадок Печы ля Барысва. Восенню та-го ж года новае падраздзяленне інспек-таваў сам Жукаў!

17 верасня 1939 года дывізія, дзе служыў Філатаў, накіравалася вызва-ліць Заходнюю Беларусь. Пасля гэта-га полк Аляксея Мацвеевіча спыніўся ў Ваўкаўску. Менавіта адтуль у студзе-ні 1940 года Філатаў рушыў на фінскую вайну. У сакавіку 1940-га, пасля заключ-чэння мірнага пагаднення з Фінамі, полк вярнуўся ў Ваўкаўск...

...У 1940-м Аляксей Філатаў узяў водпуск, каб згуляць вяселле. Ён ажа-ніўся з прыгожай барысцэўкай Воль-гай Марковіч. Яны пазнаёміліся на тан-цах у парку — прыгожы афіцэр і мала-дзенькая выхавальніца дзіцячага сад-ка. Пачалі сустракацца. Пералісваліся... У Ваўкаўск Аляксей перавёз жонку і яе матулю Наталію Дарафееўну.

Аляксей ФІЛАТАЎ: напярэдадні вайны і цяпер.

17 чэрвеня 1941-га ў маладой сям'і нарадзіўся першынец, назваў яго ў го-нар бацькі Аляксеем. А праз пяць дзён... вайна.

Расказвае дачка Таццяна: — У маці былі цяжкія роды: калі б гэта быў мірны час, яна, мабыць, яшчэ б і ляжала ў бальніцы. А тут вайна... З неймавернымі цяжкасцямі бацька знай-шоў месца ў кабіне машыны для майёй маці з дзіцем, а Наталію Дарафееўну пасадзіў у іншую машыну — не было месца. Не паспелі яны ад'ехаць ад Ваў-каўска, як пачалася бамбэжка. У гэ-тай страшэннай мітусні яны згубіліся. І мая маці засталася з дзіцем на руках — без усяго. Хворая, знісценая пасля родаў жанчына... Маці ніколі не любіла ўспамінаць таў вайну.

Вольга Іларыёўна з нованароджана-ным сынам трапіла ў палон, усю вайну была ў лагерах — спачатку ў Баранаві-чах, потым на тэрыторыі Польшчы. Вы-звалілі іх у лютым 1945 года.

Пра мужа жанчына нікога не ведала. Вярнуўся ў Барысва. Думала: калі Аляксей не загінуў, ён вернецца сюды — і тады яны абавязкова сустрачунца. Такія яно і выйшла. Праўда, сустраліся зусім выпадкова. Вольга здолела ўбачы-та знаёмымі сілуэт, крыкнула: «Алёша!»

Было гэта 8 мая 1945 года. Больш як 60 гадоў яны разам кро-чылі па жыцці, выгадвалі трох дзяцей: сына Аляксея, дачку Наталію і Тацця-ну. У 2001-м жонкі не стала...

У першыя дні вайны эскадрон Філа-тава кінуў пад Беластоц, у самае пек-ду. Супрацьстаяць магутнай гітлераўскай арміі было немагчыма, чырвона-армейцы вымушаны былі адступіць у-даль. Вярнуўся пад Ружанамі Брэскай вобласці 27 чэрвеня 1941 года іх часць дала апошні кровапалітны бой. Вы-жыць удалося нямногім. Палітрук Міг-рафан Краснёнкаў узяў камандаванне на сябе. Выраслішы вёсці самастойна баявыя дзеянні. А да групы далучаліся байцы Чырвонай Арміі, якія трапілі ў

акружэнне. Утварыўся невя-лікі партызанскі атрад, каман-дзірам якога стаў лейтэнант Філатаў, а камісарам — па-літрук Краснёнка (ён загінуў 15 чэрвеня 1944 г.). Так за-раджаўся партызанскі атрад «Барысба», які імяўла раз-настраву дзякуючы вялікаму прытоку мясцовага насель-ства. Пазней атрад увайшоў у партызанскую брыгаду «На-родныя моціўцы» імя Васіля Варанянскага.

Партызаны «Барысбы» пад камандаваннем Аляксея Мац-веевіча Філатава змага-ліся з ворагам, грэмілі нямец-кія гарнізоны, удзельнічалі ў «рэйкавай вайне» — перажылі

дзе надзвычай жорсткія блакады... А 28 чэрвеня 1944 года каля вёскі Чарапоўшчына быў знішчаны сапёрны батальён фашыстаў. Праз дзень партызанская брыгада злучылася з пера-давым атрадам Трэцяга Беларускага фронту — 35-й асобнай танкавай бры-гадай пад камандаваннем Героя Саветаў Саюза генерала Асланава. Разам вызвалілі Вілейку...

Танкісты пайшлі далей, на захад. А партызанскую брыгаду адкілілі для ўдзелу ў парадзе.

...Аляксей Мацвеевіч дакладна і не помніць, калі і якім чынам казёл прыбыў-ся да партызанаў. Хутчэй за ўсё, гэта здары-лася восенню 1943 года, калі атрад разгарнуў нямецкі гарнізон на чыгунач-най станцыі Куранец. Філатаў быў каман-дзірам партызанскага атрада, апякалі казла, вядома ж, радавыя партызаны.

Казла назвалі ласкава — Малыш. Фі-латаў расказаў, што ў партызанскім атрадзе «Барысба» было тры роты. Казла даглядала першая рота. Але вель-мі хутка да Малыша прывыклі ўсе ў атрадзе.

Хадзіла легенда, што нібыта парты-заны ў насельніцтва выменьвалі на каз-ла зброю, боепрыпасы, прывяліт, а ён усё роўна ўякаў і вяртаўся ў лес. А мо гэта зусім не легенда, а сапраўднасць?

Аляксей Мацвеевіч не змог ні па-цвердзіць, ні абвергнуць гэта: не да жы-вельі было яму, камандзіру...

Партызаны «Барысбы» прыбылі ў Мінск 11 ліпеня, за пяць дзён да пара-ду. Штодня адбыліся транзіроўкі: ад-ны ўспаміналі стравую падрыхтоўку, другія засвойвалі яе наноў. Атрад «Ба-рысба» брыгады «Народныя моціўцы» імя Васіля Варанянскага адрыўваў партызанскі парад. Чаму менавіта гэтым атраду былі аказаны такі гонар?

Вось што расказаў Аляксей Мацвеевіч: — Яшчэ ў час транзіровак начальнік Штаба партызанскага руху Беларусі

Калінін Пётр Захаравіч вызначаў, што менавіта наш атрад «Барысба» лепш за ўсіх чаканіў крок. А ў нас жа ў ко-жнай роце ваявалі колішнія вайскоўцы... Ні я, камандзір атрада, ні камісар Ва-сіль Давідавіч Маннікаў пра казла, зра-дзума, не думалі і не збіраліся браць яго на парад. Малыша ўзялі радавыя партызаны. І, магчыма, ён ішоў бы ка-ля іх у шэразе, нікім не заўважаны (яго ж вялі на павадку), калі б не збег абставінаў. Атрымалася нейкая замін-ка, і казёл выбег наперад. Дарчы, у Малыша, у яго казінай натуре, была закладзена адна асаблівасць: ён не любіў хадзіць ззаду — увесь час ішоў толькі наперадзе. Восі і на парадзе ён не хацеў быць на «другіх ролях».

Малышу удалося вырваць павадок з рук партызана — і наперад, дзе ішла мы з камісарам. І пацэў крочыць раз-зам з намі ледзь не ў нагу... Усё атры-малася выпадкова. Я гэта нярэдка б'ывае ў жыцці — гумарыстычная вы-падковасць.

І яраз гэты момант зняў ваен-ны аператар. Кадр, які застаўся на вякі. Дый сам аператар, паўна, быў не на жарт здзіўлены ад уба-чаняга.

— Злева ў казла вісела санітарная сумка з медыкаментамі, а справа, — удакладняе Філатаў, — ракетніка. Такая ў яго была амуныцыя. Прыдумай гэта ар-дынарац першай роты...

Пасля партызанскага парада Алякс-ей Філатаў быў накіраваны ў Барысва начальнікам ваеннага аддзела. Аднаў-ляў зруйнаваную ў вайну гаспадарку...

Ордэны Чырвонага Сцяга і Айчы-най вайны І ступені, медалі «За адва-гу», «Партызану Айчынай вайны», ін-шыя.

Усё жыццё Аляксей Філатаў самаа-дана працаваў у імя Радзімы.

Цікавае дзтал: больш як 40 гадоў, пачынаючы з 1946-га, ён аднаў Бары-сцкім мясакамбінату, працаваў і ды-рэктарам, і начальнікам халадзільнага цаха. А на пенсію пайшоў у 75 гадоў з пасады... рабочага.

...І зараз Аляксей Мацвеевіч Фі-латаў нярэдка ўспамінае партызан-скі парад у вызваленым Мінску.

Калі б хто ведаў, што на парадзе атрымаецца такі вост «ход казлом», паўна, катаржыцца заборанілі б партызанам браць з сабой упертую жыўлю.

Але праз дзесяцігоддзі, ужо з вы-шнім часам, гэты дзтал знакітага партызанскага парада ўспрымаецца з асаблівай цеплынёй і пяшчотай.

Таццяна ПАДАЛЯК. Дзямкі з сямейнага архіва А. Філатава і з фонду Беларуска-га дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчынай вайны.

ПАДТРЫМКА «НА СТАРЦЕ»: КАМУ І ЗА ШТО?

Як сцвярджае статыстыка, у пачатку лютага ў сталіцы быў зарэгістра-ваны 3791 беспрацоўны, і ў той жа час Мінск мо пранававаць для ўлад-кавання адразу 21 458 вакансій. На першы погляд, само па сабе гэта сведчыць аб адсутнасці больш-менш сур'ёзных праблем на рынку пра-цы найбуйнейшага горада краіны. Калі б не вядомае акалічэнне: знайс-ці сабе заняткаў па спецыяльнасці бывае не так ужо і проста. І ўдвая складаней знайсці месца з вартай аплаттай, дастаткова сказаць, што толькі 9,8 працэнта прапаноў наймальнікца «паднамацаваны» заробкамі ў «900 тысяч і вышэй», і ў той жа час 31,5 працэнта заявак разлічаны на зар-плату ў 300—500 тысяч, а 13,7 працэнта — да 300 тысяч рублёў ў месяц.

Між тым, што можа паспрыць стварэнню новых і па-сапраўднаму пры-вабных працоўных месцаў, ці можна тут разлічваць на дзяржаўную пад-трымку, якія яе варыянты існуюць для наймальнікца і саміх беспрацоў-ных? Каб адшукаць адказы на гэтыя пытанні, карэспандэнт «Звязды» су-стрэўся з намеснікам начальніка аддзела рынку працы і арганізацыі но-вых працоўных месцаў Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай аб-ароне Мінгарвыканкама Галінай КУЛАКОўСКАЙ.

10 мільёнаў на месца Умовы для працы — гэта заўсёды ўкладанні. Таму, значнае Галіна Кула-коўска, дзяржаўнай праграмай садзей-нічання занятасці насельніцтва праду-гледжана падтрымка наймальнікца пры стварэнні новых працоўных месцаў. У прыватнасці, гаворка ідзе аб магчымас-ці атрымання беспрацярнай бюджэт-най пазыкі тэрмінам да 3 гадоў на на-быццё абсталявання, прычым сёлета сярэдні памер такой пазыкі складае ка-ля 10 млн рублёў на кожную вакансію.

— Для атрымання пазыкі неабходна падаць у Мінгарвыканкам пэўны пакет дакументаў — даведкі з падатковай ін-спекцыі, Фінансвага апарату абароны, банкаў, фінансаванага ўпраўлення гары-канкама, Мінфіна, бухгалтарскага балан-са, копія акта апошняй рэвізіі ці аўдытар-скае заключэнне, копіі устаноўчых да-кументаў, нарэшце, абгрунтаванне не-абходнасці стварэння новых працоўных месцаў, — распавядае Галіна Кулакоў-ская. — Усе гэтыя дакументы будуць прааналізаваны, а пасля з'явіцца ра-шэнне — выдаць ці не падтрымку. Да слова, прэтэндаваць на яе могуць арганізацыі ўсіх формаў уласнасці і на-

з абмежаванымі магчымасцямі. Плюс да таго, тут не глыбока сідкаваць з рахунку пра-граму працоўнай рэабілітацыі — праца-ўладкаванне асобай «на групе», якія хо-чучь набыць або, паводле рэкаменда-цыі медыкаў, змяніць спецыяльнасць.

Наймальнік, які возьме беспрацоўна-га інвалідаў на працоўную рэабілітацыю па індывідуальнай праграме, можа разліч-ваць на кампенсацыю са сродкаў Фон-ду сацыяльнай абароны насельніцтва іх заробкаў у памеры да 1 «мінімалкі», а таксама ўсіх налічаных на гэту зарплат-у. Прычым максімальны тэрмін подоб-най кампенсацыі вызначаны ў год.

Стымулы «першага вопыту»

Ёсць спецыяльнасць, яна вопыту. Не скарэць, што менавіта апошыя ака-лічэнні часам становяцца галоўнай пе-рашкодай для працоўнаўладкавання. Таму своеасаблівыя стымулы ёсць і ў гэтым выпадку. У прыватнасці, наймальнік, які прымае або стварае для беспрацоўна-га маладога чалавека новае месца на падставе індывідуальнага вучнёўскага плана, можа зноў-такі атрымаваць на сродках Фонду сацыяльнай абароны на-сельніцтва кампенсацыю на выплату зарплаты ў памеры да «мінімалкі». Ад-нак сам тэрмін прадстаўлення тако-га кампенсацыі ў дадзеным выпадку аб-межаваны шасцю месяцамі.

Трэба заўважыць, што праграма ма-ладзёжнай практыкі датычыцца асобаў, якія ўжо закончылі ВНУ, сярэднія спе-цыяльнаыя ці прафесійна-тэхнічныя ўста-новы, прафесійныя курсы. Калі ж ад-накчы няма, беспрацоўныя могуць на-быць яе пры дапамозе службы занятас-ці і да таго ж зрабіць цэла кам бис-дзілатна. Да слова, у цэлым накіраванні цяпер даюцца на навучанне па 45 най-больш «эфэцыйных» на сталічным рын-ку працы спецыяльнасцях, і ў тым ліку

Рынак працы

спецыяльнасцях гандляра, аператара ПЭВМ, повара, афіцянты, цырульніка, швачкі, вадзіцеля аўтамабіля, аўтобуса і тралейбуса, малера, тынкоўшчыка, аб-ліцоўшчыка-плітніка, краўшчыка.

Бізнэс з «пачатковым капіталам»

Нарэшце, яшчэ адзін шлях — дапа-мога ў арганізацыі ўласнай справы. Умо-вы тут тры: дасягненне ўзросту 18 га-доў, рэгістрацыя ў службе занятасці і вы-кананне ўсіх абавязкаў беспрацоўнага.

— Каб атрымаць дапамогу, трэба прайсці спецыяльнае тэсціраванне, рас-працаваць бізнэс-план і зацвердзіць яго ў службе занятасці, — адзначае Галіна Кулакоўская. — Пры гэтым сам памер базывіплатнай субсідыі беспрацоўнаму, які вырашае стаць прадпрымальнікам, складзе 7 бюджетнаў прахтыковага мі-нмуму, ці на сёння — больш за 1,4 млн рублёў. І плюс да таго, можна атрымаць

Эксклюзій

«Парушэнні ў сферы гандлю ў асноўным «перайшлі» на рынкі і гандлёвыя цэнтры. А прадпрымальнікі апошнім часам не хочуць плаціць «па рахунках»

Ірына АСТАФ'ЕВА: — Сапраўды, калі мы толькі пачыналі працаваць шмат гадоў таму, найперш увага надавалася сферы гандлёвых паслуг: іх узоруно, якасці, культуры абслугоўвання. Такая праца вялася і праз звароты грамадзян, і праз форму грамадскага кантролю, якая дзейнічала пры нашым таварыстве.

Жыццё не стаіць на месцы. За апошнія гады мы, як спажыўчы, атрымалі доступ да новых тавараў, новых паслуг. Змяніліся нашы жаданні, магчымасці, проста ўяўленні пра тое, як нас павінны абслугоўваць, задавальняць спажывецкія патрэбы, іншымі словамі, многія грамадзяне сталі больш адуканымі ў гэтым сэнсе. Суб'екты гаспадарання, адгукваючыся на новыя патрабаванні грамадства, таксама істотна «падраслі»: укаранілі новыя формы абслугоўвання, прананавалі сучасны асартымент тавараў і паслуг. І тым не менш канфлікты паміж пакупніцкамі (спажывцамі) і прадаўцамі (вытворцамі), вядома, з разраду вечных — заўсёды знойдзецца нейкая прычына для незадаваленасці або першых, або другіх. Але ў чым розніца паміж сітуацыяй, да прыкладу, дзесяцігадовай даўніны і сённяшнім днём? З гэтага мы пачалі гутарку са старшынёй грамадскай арганізацыі «Мінскае таварыства спажывцоў» Ірынай АСТАФ'ЕВАЙ і юрысцонсультам Волгай ЛАГНОЎСКАЙ.

Волга ЛАГНОЎСКАЯ: — Калі ў чалавека ёсць магчымасць зварнуцца да спецыяліста і гэта будзе каштаваць яму недарога, дык чаму б не? Такая «неафіцыйная» экспертыза можа найперш пацвердзіць спажывцу яго праду, надаць яму сілы для далейшай «барачыбы».

А на мой погляд... ПАРУШЭННЯМ СПАЖЫВЕЦКІХ ПРАВОЎ — ПРЫНЦЫПОВАЕ СТАЎЛЕННЕ! АЛЕ Ў ЖЫЦЦІ МЫ БОЛЬШ СПАКОЙНЫЯ...

У якіх сферах (гандлю, паслуг) вам як спажывцам даводзілася сутыкацца з парушэннем сваіх правоў? Якім чынам вы звычайна вырашаеце ўзніклыя канфлікты? Наколькі настойлівымі і патрабавальнымі, на ваш погляд, павінен быць кожны спажывец у адстойванні ўласных інтарэсаў?

Аляксандр АПАЦКІ, першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя:

— На жаль, я даволі рэдка хаджу па магазінах з-за ўласнай занятасці на працы, магу на працягу месяцаў іх не наведваць. Але да парушэнняў правоў спажывцоў заўсёды стаўлюся прынцыпова, нават калі яны мяне не датычацца. Заўсёды абавязкова зраблю заяву. Напрыклад, калі на касавым апаратае пакупніку не бачныя лічы — плата за канкрэтны пакупкі. Ці калі тавар выкладзены нязручна. І лучу, што ўсе мы павінны гэтак жа прынцыпова ставіцца да парушэнняў, недахопаў у сферы гандлю, паслуг. Таму будзе больш парадку, хібы будучы выпраўляцца. Асобная тэма — культура абслугоўвання, асабліва напрыканцы працоўнага дня. Па-чалавецку таго ж прадаўца можна зразумець: стаімуць за дзень. Але ж і пакупнікі трэба зразумець — ён плаціць за тавар уласныя грошы і мае поўнае права як мінімум захаваць уласны настрой. Таму трэба не бегчы, умоўна кажучы, у магазіне за самым танным таварам і радвацца гэтаму факту, а патрабаваць да сябе карэктнага, грамацкага і культурнага абслугоўвання як да спажывцоў — пакупніку нейкіх тавараў ці паслуг.

Віктар ДУБАРЭНКА, намеснік дырэктара па якасці Мінскага домабудуўнага камбіната:

— Так, мне даводзілася «вавацца», адстойваць у судовым парадку, скажам так, свае правы і гонар. З чым гэта было звязана, шчыра кажучы, не хацелі бы гаварыць. Назавём гэта канстытуцыйным правам. І я выйшаў пераможцам. Але як прыгадоў, колькі нерваў, сілаў, сродкаў мне гэта каштавала... Хоць, калі б давялося прайсці той самы шлях яшчэ раз, напэўна, зрабіў бы тое ж самае. Чалавек павінен адстойваць свае правы. У рэшце рэшт, што наша жыццё? Барачыба (*смяецца*). Калі мы не змагаемся, выходзіць, быццам бы і не жывём?! (*смяецца*) Калі ж сур'ёзна, падыход да парушэнняў нашых правоў як спажывцоў павінен быць прынцыповым, удумлівым. Цьверозы разлік таксама не пераходзіць, бо іншым часам можна і проста ўвайсці ў становішча таго чалавека, які цябе нечым пакрыўдзіў. Магчыма, ён не хацелі гэта зрабіць спецыяльна, так проста выйшла з-за атрыманых...?

Волга ЛАГНОЎСКАЯ, начальнік упраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Брэсцкага райвыканкома:

— Гэта вельмі шырокая тэма... У асноўным у мяне да нейкіх разбораў справа не даходзіла, я

нават не памятаю, каб калі Кнігай заўваг і прапаю карысталася. Чаму? Адстойванне сваіх правоў патрабуе часу, сілаў, а яны не заўсёды ёсць. Напрыклад, няякасныя прадукты харчавання працую проста выкінуць, чым марнаваць час у спробах іх абмену ці вяртання грошай. Магчыма, такі падыход і напраўлены, трэба адстойваць свае правы, быць прынцыповым у гэтых пытаннях. Адзін спажывец выказаў незадаваленасць, другі, глядзіш, недахоп нейкі і ліквідавалі. Але працуючаму чалавеку на многія рэчы не хапае часу. Скажам, каб вярнуць нейкі няякасны тавар, як я ведаю, трэба абавязкова ўключыцца ў вызначаныя заканадаўствам тэрміны.

А ўвогуле я лучу, што за апошні час культура абслугоўвання спажывцоў істотна паляпшылася. Аднак накірунку і санстанцыі добра працуюць, і тыя ж дырэктывы — каб чалавек належным чынам на сваім працоўным месцы выконваў сваю работу. Так, сітуацыя паляпшылася. Не да ўзору дасканаласці, але, паўтарыць, істотна.

Гар ЛАПЦЕНАК, намеснік міністра інфармацыі:

— Пытанне складанае, бо ў мяне жонка займаецца такімі справамі, ходзіць па магазінах (*смяецца*). А калі сур'ёзна — быў у мяне такі выпадок. Нейк не хацелі вяртаць грошы за няякасны абутак, давялося пісаць заяву, размаўляць з таваразнаўцамі. Пасля гэтага ўсё вырашылася станоўча. З рамонтам нешта падобнае было калісьці. Хоць я ўвогуле чалавек не канфліктны. Але калі ёсць нейкія грубыя выпадкі, лічу, пытанне трэба ставіць рубам, дабівацца свайго. Гэта тэарэтычна, паколькі большасць з нас — людзі талерантныя, якія часам не звяртаюць увагі на нейкія парушэнні сваіх правоў. Напэўна, гэта не зусім правільна, мы павінны, дабіваючыся праўды, адначасова выхоўваць саміх сябе. Але рабіць усё інтэлігентна, не драць, умоўна кажучы, горла. Ёсць жа правільны, заканадаўства, усім іх трэба прытрымлівацца, выконваць.

Святлана ЛЯХНЮК, дырэктар філіяла Драгінскага раённага спажывецкага таварыства «Каапэратыв»:

— Ведаеце, я чалавек не скандальны. Ніколі настойваць не буду, патрабаваць нечага. Скажу прадавец, што нейкага тавару няма, значыць, буду шукаць іншы ці ў іншым месцы. Усе праблемы, лучу, трэба вырашаць дружна, у дасудовым парадку. Нават узяць сабе нейкую прычыну, па якой маглі б звярнуцца ў суд з мэтай адстойвання ўласных спажывецкіх інтарэсаў, я не магу. Лепш пра гэта ўвогуле не думаю. Кніга заўваг і прапаю? Некалі вельмі даўно рабіла запіс, дый тое не скаргу, а падзку. Словам, ніякіх нараканняў у мяне ні на сферу гандлю, ні на сферу паслуг няма.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Кампенсация за сапаваны касцюм...

У цырульні пры фарбаванні валасоў фарбавальнік трапіў на маё адзенне. Касцюм быў сапаваны. Загладчыца цырульні толькі раззяла рукамі, маўляў, прабацце, нічым не можам дапамагчы.

К. СУШКО, г. Маладзечна. У Беларускам таварыстве абароны спажывцоў патлумачылі, што спажывец мае права патрабаваць ад цырульні ўстаранення недахопаў, якія з'явіліся па віне майстра, а ў выпадку неабходнасці — прадастаўлення аналагічнага касцюма або кампенсцыі яго кошту.

...і за сапаваны абідас

Я здала ў майстэрню змовыя боты, каб памянць набойкі. Але пры выкананні рамонтных работ мне раскаллі абідас. Якія прэтэнзіі можна выставіць майстэру?

Аліна МРОЧАК, Баранавіцкі раён. Спажывец мае права патрабаваць ад майстэра змены абідаса. А ў выпадку немагчымасці ўстаранення недахопу — патрабаваць прадастаўлення яму аналагічнай мадэлі абутку ці кампенсцыі кошту абутку.

Кватэрнае пытанне АЛЕ ВЯЙСЦЕ ЁСЦЬ

У свой час па сямейных абставінах мы не змоглі прыватызаваць кватэру па льготных цэнах. Цяпер трэба аплачваць поўны кошт, але грошай на гэта няма, чакаў «Жыллё» таксама.

Л. ГАРБАЧ, г. Магілёў. Спраўду, ацэнка кошту жыллага паміжніка, якое прыватызуецца, праводзіцца ў цэнах, дзюечых на дзень падачы заявы аб прыватызацыі, за вылікам кошту яго зносу. Аднак дзюечнае заканадаўства пра прадстаўленні льготных крэдытаў грамадзянам не прадугледжвае крэдытаванне прыватызацыі жыллага фонду.

Разам з тым Палажэнне аб прыватызацыі жылых паміжнікаў у дамах дзяржаўнага жылывага фонду, іх эксплуатацыі і рамоне (зацверджана пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 21 верасня 2001 года № 1399 з наступнымі дапаўненнямі і змяненнямі) утрымлівае адпаведныя льготы ў частцы выплаты кошту жыллага, якое прыватызуецца (п. 24).

У выпадку адсутнасці дастатковай сумы сродкаў для аднаразавай аплаты поўнага ацэначнага кошту жыллага паміжніка, якое прыватызуецца, аплата можа ажыццяўляцца ў рэстарміроўку на 40 гадоў пры ўмове ўнесена першапачатковага ўзносу ў памеры не менш за 10 працэнтаў гэтага кошту.

Запавычанасць па плаццяжы ў кошт пакрыцця кошту набітых ва ўласнасць кватэр спяганяецца ў бюспрачым парадку на падставе выкананых надпісаў натарыусаў і службовых асобаў, якім у адпаведнасці з заканадаўчымі актыві прадастаўлена права ажыццяўляць натарыяльныя дзьяні.

Віктар САВІЦКІ.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

НЕПРЫЕМНАСЦЬ, ЯКАЯ ЗАВЕЩА РАМОНТАМ...

Па тэлефоне кажу сяброўцы, што нарэшце ў нас закончыўся касметычны рамонт у палове кватэры.

— Ты працялаца па грахах ці па якасці? — пытаецца мая разумнейшая Таццяна.

— І па тым, і па другім, — уздыхнуўшы, адказваю я.

А маглі б улічыць сумны вопыт іншых мінуцоў, што захацелі добраўпарадкаваць сваё гнездо. Бо на пачатку нашай рамонтнай «апуіе» працягала ў «Звяздзе» нататкі Надзеі Горскай «Еўрапейскі рамонт па нашаму». Падрабязна і не без гумару аўтарка распавяла гісторыю свайго няўдалага рамонтву. Мая гісторыя, можа, не такая складаная, але не менш паўчальная. Бо наша жылто час ад часу патрабуе абнаўлення, а да паслуг гараджанства тэлефонаў у спецыялізавааных — перапоўненых інфармацыяй — выданцыях тыпу «Із рук в рукі». Спрабую распавесці пра свае абласнасць і сістэматызаваць усё прамаці.

Памылка першая. Пошук майстроў

Калідор, кухню і адзін пакой я адрамантавала паасобку ў розныя часы. Звычайна я купляла газету, тыцкала пальцам у тэлефонныя нумары і дамаўлялася з першым, хто падняў слухавку і гаворыць прынцып заказа. Як ні дзіўна, да таго асаблівых нечаканасцяў не здаралася. Можна таму, што раней я мела справу выключна з жаночымі брыгадамі;

тыя рабілі, што ім скажаш, і бралі ў меру.

На гэты раз адчувала нейкі страх і таму звярнулася да хлопца, які колісь дапамагаў па дачы. Сам ён, як высветлілася, ад рамонтву адшоў, займаецца грузперавозкамі. «Можна, знаёмыя ёсць аддзельнікі?» — пацягнуў мяне чорт за язык...

Знаёмымі аказаліся два Андрэі. Адзін з будуючы, падобна — брыгадзір, галоўны ў звязцы, другі — «мхтэсавец», падсобнік. Абодва «члартырылі» ў волны ад асноўнай працы час. (У двухосе можна бы рама не браць.) Пра тэрміны спытаць забылася, і яны абачліва абышлі гэтую сіліку тэму. О, наўняны я чалавек! Яны прыходзілі ці ў 11 раніцы, ці ў пяць вечара, часта працавалі па адным, часам увогуле не з'яўляліся, а памочнік мог паміж дзьяжурствамі некуды знікнуць і не падаваць прымет жыцця.

У выніку два пакоі прыводзіліся ў людскі выгляд роўна месяц. У пабелцы і шпаклёўцы аказалася ўся кватэра. Напрыканцы тэрміну чужыя мужчыны сталі амаль што членамі сям'і: ім радалася два нашы сабакі. У гаспадароў, як вы разумееце, падстаў для радасці не было. У мяне ўзняўся цяж, хворая маці трывала, зачыніўшыся ў сваім пакоі, а муж, прыхаўшыся з камандзіроўкі, зірнуў на рэзуркі падвеў рысу: «Сюрпрыз не удаўся».

Памылка другая. Калікуляцыя

Гэта самы цікавы і кітры момант работы. Знаёмыя знаёмага не ста-

лі рабіць папярэднія калькуляцыі — таго, з чаго пачынае кожны майстар, пераступіўшы парог кватэры і агледзеўшы яе стан. І хоць я тройчы пра гэта нагадала — адмоўчыч, рабілі выгляд, што не чуюць. А працэсшоу: матэрыялы закупіліся, пакоі вызваліліся ад кніжкі і мэблі...

Ведалі, добра ведалі нашы памочнікі, што скажы яны агульнуа суму сваіх паслуг, ім адразу б далі «ад варот паварот». Таму і хітравалі — відавочна, не ўпершыню.

Хоць брыгадзір і заверыў, што ў яго вялікая практыка ў добраўпарадкаванні кватэр, але з руплеткай не сбраваў і ўсё неабходнае з матэрыялаў вызначыў «на вока». То 30 метраў электрапровода скажа трэба, то 15... На панелі прывезлі 200 метраў «навуцінкі», а на 11-ы паверх трылі лішня лісты гіпсакардону. Затое шурыўці і фарбу дадзеныя дакупілі двойчы і са шпалерамі на залу не разлічылі: адной трыбкі, на жаль, не хопіла. Як добра, што да сценуў залы мы і ўрэхі не дапусцілі. Малая, але шустрая малярка зрабіла іх за тры дні, заадно часткова паправіўшы хібы папярэднікаў.

Памылка трэцяя. Прыём і разлік

Разлік таксама вялося мудра. Грошы бралі не па закончанні і не ў аванс, а за кожны прамажывы этап работы — як быццам чакаючы, што вось-вось прагоніць. Зразумець, што на колькі пацягне, было складана. Напрыклад, адна пад-

рытоўка маленькага пакоя пацягнула на 40 долараў. Нармальныя сцены, вядома ж, шпаклявалі двойчы. Не забыліся палічыць грунтоўку, якой нават не заказвалі. Прававалі і адзін прыём, зачыніўшыся, а як я зразіла — выпраўлялі: маўляў, паглядзіце ў гатовым выглядзе.

У выніку квадратны метр пасля арыфметычных дзьяняў стаў проста залатым, а ў тым самым малым пакоі аказалася сапаванае ўсім усё, што толькі можна было сапавасаць: плінтусы, шпалеры і роўная дасюль стоць. Думаець, я агледзела ўсё гэта да разліку? Не, толькі пазней, пры дзённым святэрыялаў вызначыў «на вока». То 30 метраў электрапровода скажа трэба, то 15... На панелі прывезлі 200 метраў «навуцінкі», а на 11-ы паверх трылі лішня лісты гіпсакардону. Затое шурыўці і фарбу дадзеныя дакупілі двойчы і са шпалерамі на залу не разлічылі: адной трыбкі, на жаль, не хопіла. Як добра, што да сценуў залы мы і ўрэхі не дапусцілі. Малая, але шустрая малярка зрабіла іх за тры дні, заадно часткова паправіўшы хібы папярэднікаў.

Памылка чацвёртая. Атрымліваецца, што сама вінаватая: і грошы наперад плаціць, і дэфекты своечасна не агледзела, і штрафанула толькі гіпсакардонны панэль ў зале. Як кажучы, дзякуй і за тое.

Як ні круці, а атрымліваецца, што сама вінаватая: і грошы наперад плаціць, і дэфекты своечасна не агледзела, і штрафанула толькі гіпсакардонны панэль ў зале. Як кажучы, дзякуй і за тое.

Колькасць варыянтаў — каму я шанцуе, як складаюцца адносіны з майстрамі — можа быць незлічонай, які і спектр пацучыя: ад слёз і скандалу да ўдзячнасці і ўзаемнай задаваленасці. У рэшце рэшт, усё ўпарадкаў ў чалавечы фактар. Занадта многа беспрацоўнага народу бярэцца на да сваю справу, прыцягваючы свае камі, сябры, а то і проста спадзяваннем на заробкі. Ды яшчэ гэты славутыя «ёўрастандарты» Не каў проста сцены пакаліе (мы самі рабілі гэта няяскаса ў савецкія часы), дык жа паляхоўчы яшчэ: шпалеры па швах раздуліцца, трымацца не будуць... Як быццам яны дасюль не віселі, без іхняй «ёўранакрукці»!

Тое ж датычыцца, як паказвае жыццё, і многіх з тых, хто ўстанавілае новыя дзверы, вокны... Такое ўражанне, што ў некаторых майстроў рукі, можа, і на месцы, затое з галоўнай не ўсё ў парадку: не паважаюць ні людзей, ні сябе, ні сваю прафесію. Бо тэндэнца ўсё тая ж: абы з плеч у печ, абы славетны «аб'ём», а там які гаспадар трапіцца. Адзін прагоніць не залпаціўшы, камісіі даможыцца, да суда дайдзе, каб дабіцца свайго, а другі прыме ўсё як ёсць ды паастраецца збыцьце непрыемнасць, якая завецца рамонтам. О, ніхто так не ўмее ўнікнуць канфлікту, як братка-беларус!

Успамінаюцца словы са «Знак бяды» Васіля Быкава: не пасварыўшыся, нічога не даб'ешся...
Галіна ЗІНКЕВІЧ.

таваць спажывцу каля 300 тысяч рублёў.

Ірына АСТАФ'ЕВА: — Калі ў чалавека ёсць магчымасць зварнуцца да спецыяліста і гэта будзе каштаваць яму недарога, дык чаму б не? Такая «неафіцыйная» экспертыза можа найперш пацвердзіць спажывцу яго праду, надаць яму сілы для далейшай «барачыбы».

— **Вяртаючыся да пачатку размовы. Вы назвалі цяперашні стан гандлю ўзорным. Прабацце, у поўную «бязгрознасць» цяжка паверыць...**

— Зразумела, парушэнні правоў спажывцоў тут, на жаль, сустракаюцца па-ранейшаму. Іншая справа, што большая іх частка «перайшла» на кірмашы, у гандлёвыя цэнтры — дзе працуюць ІП, навастронцы ПУП. І прычыны такой сітуацыі тлумачацца даволі проста: продажам тавараў займаецца шмат людзей, якія не маюць адпаведнай адукцыі, не разбіраюцца ў тэхналогіях выбару, не ведаюць, якія дакументы патрэбны. Часта закліпаецца — у Расіі, у аптывікоў у Беларусі — тавар нізкай якасці, састарэлага датэйну, на якім прадаўцы хочучы мець 100-працэнтную накрутку. А тая рэч, умоўна кажучы, пасля першага мыцця страціць свой выгляд. Асабліва трывожная сітуацыя з продажами абутку на рынках менавіта такімі прадаўцамі — у Мінску гэтая праблема па колькасці скаргаў стаіць на трэцім месцы.

Працягваючы гэтую тэму, хацелі б заўважыць, што ў нашым гандлі часта сустракаюцца аўтаматэбл. Суд выносіць пастановаў аб забароне адчужэння таго ж аўтаматэбл і калі такое рашэнне вынесена на карысць спажывцоў, выпісваецца выканаўчы ліст (даецца сям дзён на добраахвотнае пагажэнне). Далей узбуджаецца прымусова выканаўчая вытворчасць, напрыклад, разладка аўтаматэбл, і спажывец атрымлівае свае сродкі (ці іх частку). Чым можна дапамагчы спажывцу? Калі адраўляем іск у суд, мы ў асобных выпадках паралельна накруцоўваем хадаініцтва аб накладанні арышту на маёмасць аб рахунак, тут жа пішам заяву аб непрыняцці рашэння ў рэгістрацыйны орган аб ліквідацыі і выключэнні прадпрыемства з Адзінага рэгістра. Спажывец мае права падаць такое хадаініцтва, нават калі ў яго іск на 500 тысяч ці 100 тысяч рублёў. І суд заўсёды прымае яго да ўвагі. Заўсёды. І заўсёды накладнацца арышт на маёмасць, транспартны сродак, забараняецца прадпрымальніку рэалізоўваць яго (за парушэнне прадугледжана крымінальная адказнасць).

— **Дзякуй за размову!**
Сяргей РАСОЛЬКА.

Даведка «Звязды» Большасць скаргаў спажывцоў вырашаюцца ў дасудовым парадку

За мінулы год у грамадскую арганізацыю «Мінскае таварыства спажывцоў» па тэлефоне «гарачай лініі» звярнулася больш за 7 тысяч грамадзян са скаргамі на якасць тавараў і паслуг. На падставе іх аналізу можна зрабіць выснову, што найбольш востра стаіць праблема ў частцы продажу няякаснага абутку, складаных тэхнічных тавараў, а таксама ў галіне жылыва-камунальнай гаспадаркі, у прыватнасці, гаворка ідзе пра нанясенне шкоды маёмасці грамадзян заліваннем кватэр, няправільныя разлікі за камунальныя паслугі.

На што канкрэтна і колькі скаргаў паступіла ад спажывцоў? Калі звярнуцца да статыстыкі, выходзіць, што на: няякасны абутак — больш за 840; якасць прадуктаў харчавання — больш за 730; няякасныя паслугі па вырабе мэблі, дзвярэй, акон — больш за 690; якасць абслугоўвання (СТА, сарвіснае абслугоўванне мабільных тэлефонаў і інш.) — больш за 480; няякасныя складаныя тэхнічныя тавары — больш за 475; няякасныя мабільныя тэлефоны — больш за 360; якасць камп'ютараў і перыферыі — больш за 340; няякасныя дзверы — больш за 320; няякасную бытавую тэхніку — больш за 310; няякаснае адзенне — больш за 300; няякасныя аўтазастапкі — больш за 280; няякасную мэблю — больш за 260; няякасныя вокны — больш за 240; няякасныя цацкі — больш за 220; няякасную касметыку — больш за 60; няякасны транспартныя паслугі — больш за 160; няякасны посуд — больш за 135; няякасную парфумерыю — больш за 120; няякасную скурагалантарэ — больш за 110; якасць медыцынскіх паслуг і тавараў — больш за 100; няякасныя адукцацыйныя паслугі — больш за 90; якасць абслугоўвання (у прыватнасці, парашэнне тэрміну прадстаўлення маёмасці на вываданне адказу ва ўстаноўленыя тэрміны — 15 дзён; нявядучу Кнігі заўваг і прапаю) — 148; іншае — 157.

Паводле слоў старшынцы грамадскай арганізацыі «Мінскае таварыства спажывцоў» Ірыны Астаф'евай, з улікам напрацаванага вопыту спецыялістамі таварыства і той акалічнасці, што многія суб'екты гаспадарання сёння імкнуча працаваць карэктна, большасць скаргаў спажывцоў, якія звярнуліся па дапамогу, вырашаюцца на стадыі дасудовага разгляду. За 2007 год такім чынам вернута 98 915 615 рублёў — ацэнка кошту тавару, які быў заўважаны спажывцамі. Па міравых пагадненнях (на стадыі судовага разбору) вернута 4 437 380 рублёў. І ў судовым парадку — з улікам штрафаў — 371 701 648 рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Зацягнулі з рамонтам — скасоўвайце дагавор

Мы набылі на рынку тэлевізар, а праз два тыдні ён зламаўся. У рамоне знаходзіцца ўжо больш як месяц, і калі яго нам вернуць, нікто дакладна скажаць не можа. Як дзьяніцца ў гэтай сітуацыі?

Т. ГЕРМАНОВІЧ, Лукавіцкі раён. Згодна з дзюечым заканадаўствам гарантыйны рамонт павінен быць здзьяснены на працягу 14 дзён з моманту звароту спажывцоў у сэрвісны цэнтр. У далейшай сітуацыі спажывец мае права адмовіцца ад даляйшага ажыццяўлення рамонтву, паколькі выпраўленне недахопу патрабуе большых выдаткаў часу, і патрабаваць у прадаўца вяртання грошай за няякасны тавар.

ЁСЦЬ ТАКАЯ ПРАФЕСІЯ — РАДЗІМУ АБАРАНЯЦЬ!

Крылатыя словы «Ёсць такая прафесія — Радзіму абараняць!» з вядомага кінафільма «Афіцэры» стала лейтэматым зборніка біяграфічных артыкулаў «Абаронцы роднай краіны», які быў выданы сталічным выдавецтвам «Энцыклапедыкс» да 90-годдзя Узброеных Сілаў. Выхад у свет гэтай кнігі напярэдні ўсёнараднага свята — глыбока даўна павагі людзям у пагонах, для каго прафесія — Радзіму абараняць — стала сэнсам жыцця.

Юбілейнае выданне, аналагаў якому няма на постсавецкай прасторы, прысвечана тым, для каго армія стала сапраўднай школай жыцця, пратрыццям, адданасці Радзіму. У зборніку змешчаны біяграфічныя даныя аб 86 ваяцкіх дынастыях і 1244 ветэранах нашай рэспублікі. У лесе кожнага з ветэранаў, быццам па раслінцы, сабраны і адлюстраваны гісторыя краіны і Узброеных Сілаў. Сярод ветэранаў, пра якіх ідзе гаворка ў зборніку, — удзельнік Параду Перамогі на Краснай плошчы ў Маскве 24 чэрвеня 1945 года палкоўнік у адстаўцы Васіль Міхайлавіч Берднік, кавалер ордэнаў Чырвонай Зоркі, Айчынай вайны 2-й ступені і многіх медалёў. Франтавая добра ведаюць у Брэсце: ён уваходзіць у раённую ветэранскую арганізацыю абласнога цэнтру, пасля звольнення ў запас доўгі час выкладаў у сярэдняй школе ваенную падрыхтоўку.

Паводле пажадання ветэранаў у кнізе таксама распавядаецца і аб іх жонках, якія былі побач і ў мірны, і ў ваенны час. Налёгімі франтавымі дарогамі з першых і да апошніх дзён вайны прайшлі разам ваенныя ўрачы маёры медыцынскіх службаў Рэжыўскія — Надзея Афанасьеўна і Пётр Сцяпанавіч. Больш як 60 гадоў разам удзельнічалі Вялікай Айчыннай вайны Удвойні — кавалер 5 ордэнаў, былы настаўнік СШ № 1 горада Бабруйска Мікалай Мікалаевіч і Зінаіда Пятроўна, заслужаны настаўнік БССР.

Асаблівае выданне стала тое, што яно, акрамя біяграфічных даных, змяшчае багаты ілюстрацыйны матэрыял, у тым ліку дзяржаўных ўзнагарод СССР і Беларусі, дакументальныя падборкі аб выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, удзеле ў баявых дзеяннях на тэрыторыі іншых дзяржаў, пратрыццямі вершы вядомых аўтараў і армейскіх ветэранаў, крылатыя выразы аб воінскім абавязку і ратнай славе абаронцаў Айчыны.

Мікалай ШАУЧЭНКА, падпалкоўнік запасу.

Сем цудаў Міншчыны

УСЕ ДАРОГІ ВЯДУЦЬ У БУДСЛАЎ

Што прываблівае ў старажытнае мястэчка дзiesiąткі тысяч паломнікаў?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Першы драўляны касцёл тут быў узведзены дзесьці напрыканцы XVI стагоддзя. Праўда, ёсць звесткі і пра тое, што дабудоваў яго і ў 1610-х гадах. Дакладна вядома дата, калі ў Будславе з'явіўся цудадзейны абраз Маці Божай — гэта адбылося ў 1613-м. Абраз быў намалаваны ў 1598 годзе ў Рыме невядомым мастаком, а праз пэўны час Папа Клімент VIII падарыў яго тагачаснаму мінскаму ваяводзе Яну Пацу. Пасля смерці Паца святыню перайшла да князядна Сакалова і колькі гадоў знаходзілася ў Даўгінаве, а ўжо адтуль апынулася ў Будславе — ў пераходзіліцы цацвер святар ахвяраваў яе касцёлу. Амаль увесь час (на працягу без нечага чатырох стагоддзяў) абраз знаходзіўся тут, толькі ў 1655—1661 гадах, падчас вайны, манахі вывозілі яго ў больш спакойнае месца. Драўляны касцёл разабралі і ў 1643-м на яго месцы з'явіўся мураваны, яго ўзводзіў Андрэй Крэмль з Полацка. Сапраўднай адметнасць будынка — драўляны пазалочаны алтар. З яго крылаў на гледачы пазіраюць 20 майстэрскіх выкананых фігур: прапраку Старога завета, а таксама постаці, звязаныя з паходжаннем Дзевы Марыі. Алтар спецыяльна выканалі для размяшчэння цудадзейнага абраза. Спачатку менавіта тут ён і знаходзіўся. Даследчыкі сцвярджаюць, што ў свой час будслаўскі алтар быў наватарскі не толькі ў Беларусі, але і ва ўсёй Рэчы Паспалітай. Пэўныя паралелі ўзнікаюць пры параўнанні яго з трыумфальнай аркай у Антверпене, удзел у стварэнні якой узяў Рубенс. Між тым, індывідуальнасць будслаўскаму алтару шмат у чым надаў разьбяр Пётр Грамель — мясцовы майстар, які працаваў у адметнай манеры.

Дарэчы, статус мястэчка Будслаў атрымаў яшчэ 6 кастрычніка 1732 года, згодна з прывілеем Аўгуста II. У 1756-м тут была адчынена музэіўная школа. У сярэдзіне XIX стагоддзя гэтае паселішча адносілася да маентка, які знаходзіўся ў прыватным уладанні Аскеркаў. У яго склад акрамя мястэчка ўваходзілі таксама чатыры вёскі, тры засценкі і фальварак. Былі тут вадзяныя млын, сукнавальня, кузня, малатарня, вінакурня, крама і карчма. Для хатніх патрэб выраблялася цэгла і льяноне платно.

«Мярочас» каля Сэрвачы

На працягу цэлых шаснаццаці гадоў (з 1767 па 1783) у Будславе ўзводзілі новы касцёл, які па плошчы перавысіў быў увосем (!) разоў. Гэта яскравы помнік архітэктуры позняга барока. Пры касцёле таксама знаходзіліся кляштар і дзве капліцы. Адна з якіх — святой Варвары — так званы стары касцёл, які па-майстэрску ўключыў ва ўзвядзенне комплекс пабудову. Для параўнання стымля, а таксама для таго, каб падзівацца на драўляны алтар, зазірнуў і туды. Цяпер у алтары іншы абраз, а цудадзейная святыня знаходзіцца ў вялікім касцёле. Дарэчы, велічны будынак ідаць здаляк, кажуць, што яго нават можна заўважыць са званіцы ў Параф'янаве, што ў суседнім Докшыцкім раёне (гэта дзесьці за 15 кіламетраў адсюль).

«Але памяць не дае мне спакою...»

Традыцыйны агітпраб «Мінск — Хатынь — Дальна», які адбыўся ўжо ў 34-ы раз, быў прысвечаны Дню абаронцаў Айчыны і 90-годдзю Узброеных Сілаў. У спартыўна-патрыятычным мерапрыемстве бралі ўдзел вучні школ Лагойскага раёна, навучэнцы вучылішча Алімпійскага рэзерву г.п. Плешчынскі, старшакласнікі СШ № 20 г. Мінска, навучэнцы Мінскага радыётэхнічнага каледжа. Сярод арганізатараў афіцы — Мінскі аэрыаканам, Лагойскі райвыканкам, Белтэлерадыёкампанія, Мінскае абласное аддзяленне грамадскага аб'яднання «Беларускі фонд Міру», ДМК «Хатынь», рэдакцыя газеты «Звязда».

Удзельнікі агітпрабевы ўсклалі кветкі і мемарыяльны комплекс «Хатынь». А старт быў дадзены ад паварту дарогі Мінск — Швёбск на мемарыял «Дальна».

На мітынг, які вяла намеснік старшыні Лагойскага райвыканкама Галіна Драгунова, выступілі кіраўнік абласнога аддзялення Беларускага фонду Міру Любоў Ермаловіч, старшыня Савета ветэранаў Белтэлерадыёкампаніі Дзмітрый Марчанка, ды-

яно і не дзіўна — агульнае вышыня касцёла ў Будславе — каля 56 метраў. Цяжка сабе ўявіць, аднак падмурак такога сапраўднага «мярочас», які знаходзіцца зусім побач з тутэйшай рэчкай Сэрвач, укапаны ў зямлю даволі неглыбока. Як ён трымаецца без парушэнняў на працягу некалькіх стагоддзяў, зразумець цяжка. Як казаў кустамальнік будслаўскага касцёла Віктар Бурлака, магчыма, такая ўстойлівасць дасягаецца за кошт таго, што вялікая вада будынка быццам бы «раскладваецца» на сістэму араж, якія сіметрычна размешчаны пад усім будынкам. Дарэчы, у склепе пад касцёлаў раней былі пахаваны, якія пасля забаранілі ў сувязі з эпідэміяй чумы. Ужо ў савецкі час — у 1970-я — гэтыя могілкі нехта разбурыў, мабыць у пошуках скарбаў. Іх пасля беражліва ўпарадкавалі. Як казаў ксёндз Віктар Бурлака, у такой мясцовасці наўрад ці магчыма было пракапаць, да прыкладу, падземныя хады, паколькі вада блізка і глеба абсыпаецца. Так што ўсе такія размовы, хутчэй за ўсё, беспладствяныя. Аднак, з іншага боку, ніякіх больш-менш грунтоўных археалагічных раскопак і даследаванняў у ваколіцах Будслава таксама не праводзілася. Так што, магчыма, цікавыя знаходкі яшчэ наперадзе, яны адкрыюць новыя старонкі ў гісторыі легендарнага мястэчка.

Дарэчы, статус мястэчка Будслаў атрымаў яшчэ 6 кастрычніка 1732 года, згодна з прывілеем Аўгуста II. У 1756-м тут была адчынена музэіўная школа. У сярэдзіне XIX стагоддзя гэтае паселішча адносілася да маентка, які знаходзіўся ў прыватным уладанні Аскеркаў. У яго склад акрамя мястэчка ўваходзілі таксама чатыры вёскі, тры засценкі і фальварак. Былі тут вадзяныя млын, сукнавальня, кузня, малатарня, вінакурня, крама і карчма. Для хатніх патрэб выраблялася цэгла і льяноне платно.

Дарэчы, статус мястэчка Будслаў атрымаў яшчэ 6 кастрычніка 1732 года, згодна з прывілеем Аўгуста II. У 1756-м тут была адчынена музэіўная школа. У сярэдзіне XIX стагоддзя гэтае паселішча адносілася да маентка, які знаходзіўся ў прыватным уладанні Аскеркаў. У яго склад акрамя мястэчка ўваходзілі таксама чатыры вёскі, тры засценкі і фальварак. Былі тут вадзяныя млын, сукнавальня, кузня, малатарня, вінакурня, крама і карчма. Для хатніх патрэб выраблялася цэгла і льяноне платно.

Тут быць... Швейк

Пасля сапраўды «залатога» пару ў Будславе насталі і іншыя часы — за ўдзел святароў у паўстанні 1863—1864 гадоў у мястэчку была пералачылена дзейнасць касцёла, а таксама закрыты кляштар. Які сцвярджае ксёндз Віктар Бурлака, мянкі тут хаваўся яшчэ даволі доўга — амаль дзесьці гадоў. Пасля былі спробы... прадаць кляштар, аднак пакупнікоў на такую «нерухомасць» не знайшліся. Пакрысе будынак прыйшоў у заняпад і быў разбураны. Аднак дагэтуль захаваўся падмурак кляштара, таму ў Будславе не губляюць надзеі на тое, што ён абавязкова будзе адноўлены. Ужо ёсць нават чарцёжкі будынкаў, якія калісьці існавалі. З дапамогай архітэкта-

ра Аляксандра Кандратава падрыхтаваны прапановы па аднаўленні комплексу кляштара бернардзінцаў на падставе канкрэтных гістарычных даследаванняў. У архівах Вільнюса адшукаліся эскізы (як выглядаў у свой час кляштар, калі ён быў своеасаблівым «квадратам» прыбудаваным да касцёла), пасля чаго праведзена рэканструкцыя, праўда, каля «виртуальная» — на паперы. Таксама ў вільнюскім архіве прафесар Ярашэвіч знайшоў пералік кніг вялікай кляштарнай бібліятэкі. На жаль, усё гэтае бібліяграфічнае багацце страчанае. Затое захаваўся метрычныя запісы пачынаючы з XIX стагоддзя і па 1941 год, што рабіліся ў касцёле. Дарэчы, такія спісы складаюцца і цяпер: напрыклад, летась было 40 адпаванняў, 9 хрышчэнняў і 1 вянчанне. Статыстыка, скажам, не надта аптымістычная.

Цікава, што акрамя касцёла напрыканцы XIX стагоддзя ў Будславе знаходзілася таксама і сінагога. На той час тут працавала прыходскае вучылішча. Падчас Першай сусветнай вайны ў мястэчку размяшчаўся штаб другой рускай арміі Заходняга фронту, якая брала ўдзел у вядомай Нарачанскай аперацыі. Гуцьчы амаль на мяжы анекдота, але гэта факт: вядомы літаратурны герой салдат Швейк, калі трапіў у палон да рускіх, таксама «наведваў» Будслаў. У адной з частак знакамітага твора Гаўка усё гэта дакладна апісваецца: «Адразу быў атрыманым загад: роце адправіцца паходным маршам у Будслаў, на пабудову дарогі, аб раскватэраванні заявіць на месцы». Так і цягнулася рота палонных ад Маладзечна да Будслава цэлыя чатыры дні — прынамсі, так напісаў аўтар. Як бачым, пра мястэчка здаўна ведалі далёка за межамі Беларусі.

Малая базыліка

Нездарма ж, напэўна, Будслаў называюць «беларускай Чонстаховай». У гэтым польскім горадзе ў кляштары на Янай гары (дарэчы, адным з найбуйнейшых рэлігійных цэнтраў свету) захоўваецца абраз Найсвяцейшай Панны Марыі альбо, як яго яшчэ называюць, Чорнай Мадонны. Аўтар абраза, які сцвярджаюць легенды, — евангеліст Лука, які напісаў яго на сталёныя з дома святой сям'і. Да святыні заўсёды імкнучыся патрапіць многія. Як, дарэчы, і ў вядомае беларускае мястэчка. Будслаўскія фэсты, што праводзіцца штогод у пачатку ліпеня, збіраюць шматлікія паломнікі. Напрыклад, летась на ўрачыстасцях прысутнічалі каля 30 тысяч чалавек. Каля 3 тысяч паломнікаў шацэравалі да Будслава пешшу, прычым пілігрымкі (так называюцца «дэлегацыі» ад розных мясцін) прадстаўляюць не толькі рэгіёны Беларусі, але і ін-

шыя дзяржавы — Расію, Прыбалтыку, Малдову, Украіну, Польшчу. Летась было арганізавана і міжнароднае воднае паломніцтва, прычым з адметнасцю. Па рэках (Вілія і Сэрвачы) супраць цяжэння ў Будслаў з Вільнюса даставілі ўнікальныя двухметровыя крыжы. Ён зроблены з бярэнаў, які знайшлі падчас рамонтнага таго самага касцёла святога Казіміра. Дрэвяная старая (мяркуюць, што ўзрочанні ці не паўтысячагоддзю) у легендарнай Матычка-Маркаўскай пушчы) і вельмі моцная — як расказваў ксёндз Віктар Бурлака, яе лёдзе распілавалі, каб зрабіць крыж. Спачатку думалі, што гэта дуб, а аказалася сасна.

Цяпер крыж стаіць у касцёле, кранаеш яго рукі і сапраўды адчуваеш стагоддзі. Велічны будынак захоўвае сваю незвычайную аўру — адзін з многіх, якія засталіся ў непазрушаным стане на працягу стагоддзяў. Гэта пры тым, што тут неаднойчы прыходзіла ліяня фронту, а з 1939 па 1981 гады не праводзіліся службы. Касцёл збераглі вернікі — гэта неаспрэчны факт. Зразумела, не абшлось і без нябеснай сілы: напрыклад, месціны дасюль узгадваюць, што за савецкім часам зневажанне святыні каштавала аднаму з начальнікаў задопарага. Кажуць, што гэты чалавек

На здымках:

• Цудатворны абраз Маці Божай Будслаўскай.

• Старажытны алтар Найсвяцейшай Панны Марыі створаны ў другой палове XVII стагоддзя.

• У руках ксёндза Віктара старажытныя ключы ад уваходу ў касцёл (кажуць, трохі маладзейшыя за сам будынак).

• У музэй мясцовай школы наўстаўнік гісторыі Віктар Дубоўскі распавядае вучням пра побыт мінулых часоў.

Зараз рамонтуюцца фасады — касцёл акружаны рыштыванымі. Спачатку замянілі дах, які некалькі гадоў таму сарвала моцным ветрам. Пачала зацяжка вада, што было даволі небяспечна. Зрабілі наверху ўсё як мае быць і ўзяліся за сценны. Падчас рамонтна выкарыстоўваюць будаўнічыя сумесі па старадаўнім тэхналогіях, без кроплі цэменту, які, кажучы, перашкаджае сценам «дышаць» і праз пэўны час прыводзіць да іх разбурання. З дапамогай спецыялістаў удалася дакладна ўстанавіць арыгінальны колер (за ўвесь час касцёл фарбавалі вясом разоў — ён быў і аскрава-жоўтым, і нават ружовым). Цяпер асноўны фон будынка — бэжавы, як было адразу пасля ўзвядзення. Работы яшчэ шмат, паколькі можна б было і гадзінік на вежы адрамантаваць, «рэанімаваць» старажытны арган, не кажучы ўжо пра аднаўленне ўсёго кляштараўнага комплексу. Вельмі спадзяюцца, што такія намаганні без увагі і дапамогі не застануцца, паколькі касцёл — адзін з сапраўдных сімвалаў Беларусі. Зараўна, што ці не ў кожнага з нас выпадае такі час, калі ўсе дарогі вядуць у Будслаў...

Мікалай ЛІТВІНАЎ, Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА, Мядзельскі раён.

ОАО «Минский домостроительный комбинат» сообщает, что 27 марта 2008 года в актовом зале предприятия по адресу: ул. Пономаренко, 43, в 16.00 состоится собрание акционеров ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Отчет о работе Наблюдательного совета за 2007 год.
2. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год и основных направлениях деятельности на 2008 год.
3. Утверждение заключения Ревизионной комиссии, рассмотрение результатов аудиторской проверки годовой финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год.
4. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2007 год.
5. Утверждение распределения чистой прибыли и дивидендов по результатам деятельности Общества за 2007 год.
6. Установление направлений использования чистой прибыли в 2008 году и первом квартале 2009 года в соответствии с утвержденным и согласованным бизнес-планом развития Общества на 2008 год.
7. Об утверждении дополнения в Устав Общества.
8. Избрание членов Наблюдательного совета.
9. Избрание Ревизионной комиссии.
10. Утверждение размеров вознаграждений членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
11. О наделении Наблюдательного совета некоторыми полномочиями, отнесенными к компетенции общего собрания акционеров Общества.
12. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.

Регистрация акционеров будет производиться в актовом зале предприятия с 15.00 до 15.45. При себе иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера — нотариально заверенную доверенность).

УНН 100258980 Дирекция.

ИЗВЕЩЕНИЕ Уважаемые акционеры! ОАО «БЕЛФА» г. Жлобин извещает о проведении 27 марта 2008 г. очередного общего собрания акционеров ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год и основные направления развития на 2008 год.
2. Отчет Ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год. Утверждение годового баланса и отчета о прибылях и убытках за 2007 год.
3. Об использовании чистой прибыли, полученной в 2007 году, и выплате дивидендов за 2007 год.
4. Утверждение нормативов использования чистой прибыли на 2008 год.
5. О внесении изменений и дополнений в Устав Общества.
6. Об участии Общества в Республиканском государственно-общественном объединении «Белорусское общество спасения на водах».
7. О продаже принадлежащих Обществу квартир.
8. О предоставлении юридическим лицам безвозмездной (спонсорской) помощи.
9. Утверждение размеров вознаграждения членам Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
10. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

Собрание состоится в конференц-зале Общества по адресу: Гомельская область, г. Жлобин, Красный проезд, 2. Начало в 14.00. Регистрация участников собрания с 12.00 до 14.00 по предъявлению паспорта. Список лиц, имеющих право на участие в общем собрании, составляется на основании данных реестра владельцев акций по состоянию на 1 марта 2008 года.

С материалами по проведению собрания можно ознакомиться по месту нахождения Общества с 20 марта 2008 года. УНН 400076540 Наблюдательный совет.

Уважаемые акционеры ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат» (расположено по адресу: 223610 г. Слуцк, ул. Головащенко, 6). 27 марта 2008 года во Дворце культуры сахарорафинадного комбината по адресу: г. Слуцк, ул. Головащенко, 6 в 14.00 состоится очередное общее собрание акционеров и представителей акционеров открытого акционерного Общества «Слуцкий сахарорафинадный комбинат» ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Отчет о результатах деятельности Общества за 2007 год и направлениях развития на 2008 г.;
- Отчет Наблюдательного Совета о проделанной работе;
- Отчет Ревизионной комиссии о результатах проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 г.;
- Отчет Дирекции об итогах финансово-хозяйственной деятельности в 2007 г. и основных направлениях развития Общества на 2008 г.;
- Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков за 2007 год;
- Утверждение распределения чистой прибыли, остающейся в распоряжении Общества, за 2007 г.;
- Утверждение исполнения смет внебюджетных и операционных доходов и расходов за 2007 г.
- Утверждение направлений и нормативов распределения чистой прибыли, смет операционных и внебюджетных доходов и расходов на 2008 год и I квартал 2009 года (докл. Дяпиро О.И.).
- Утверждение размера, порядка и сроков выплаты дивидендов за 2007 год, порядка и сроков выплаты дивидендов по 2008 году (докл. Дяпиро О.И.).
- Утверждение размера вознаграждения членам Наблюдательного Совета и Ревизионной комиссии (докл. Прудник Н.П.).
- Избрание членов Наблюдательного Совета и Ревизионной комиссии Общества (докл. Дяпиро О.И.).
- Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи (докл. Дяпиро О.И.).
- Об увеличении уставного фонда Общества за счет переоценки основных средств путем увеличения номинальной стоимости акций (докл. Дяпиро О.И.).
- О внесении изменений и дополнений в Устав Общества (докл. Дяпиро О.И.).
- О даче согласия на увеличение уставного фонда СУП «Агросервис-ССК» путем передачи на его баланс свеклоуборочного комбайна HOLMER (инв. № 12826, 2002 г.) по оценочной стоимости (докл. Прудник Н.П.).
- Об утверждении мероприятий по снижению издержек производства, в том числе направленных на снижение материальных, трудовых и топливно-энергетических ресурсов в 2008 г. (докл. Налетов В.А.).
- Утверждение положения «О командировании работников ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат» за границу (докл. Шкатуло П.А.).

Список акционеров для регистрации участников собрания составляется на 01.03.2008 г. Регистрации акционеров и их представителей будет осуществляться в день проведения собрания с 13.00 до 14.00 по месту его проведения. Представителям акционеров при регистрации иметь паспорт, доверенность, оформленную в установленном порядке, акционерам — паспорт. Информацию (материалы) по вопросам повестки дня можно получить в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по месту нахождения Общества начиная с 19 по 27 марта 2008 года (тел. 453 28, 45 0 91), а в день его проведения — по месту проведения.

Наблюдательный Совет ОАО «Слуцкий сахарорафинадный комбинат» УНН 600075003

Акцыі

рэктар ДМК «Хатынь» Канстанцін Мішын, удава адзінага выжывшага дальвінца Мікалая Грыльовіча Рыма Гарэяну. Асабліва пранікнёна гаварыў вучань Акалоўскай сярэдняй школы Антон Каспяровіч: «Я лічу сабе шчаслівым чалавекам: у мяне ёсць тата і мама, бабуля і дзядуля, прабабка і прадед. Я вучусь ў выдатнай школе, займаюся музыкой, спортам, валодаю камп'ютарам. Здаецца, ёсць усё, што патрэбна. Але памяць не дае мне спакою. Ужо шосты год няма майго прадеда Далічэўска Паўла Цімафеевіча. Тое, што ён расказаў мне, зусім маленькаму, пра вайну, заўсёды будзе жыць у маёй душы. Прадед партызаніў, і час блакады цудам удалася выжыць май прабабка з сынама... А колькі дзяцей загінула! Кожны раз, прыязджаючы ў Дальна, маё сэрца сціскаецца ад жалю і болю... Мы не дапусцім, каб вораг зноў здэкаваўся з нашага народа. Пакуль жыве памяць — будзе жыць краіна. Памяць вайны перадаецца ў спадчыну моладзі. І гэта надзвычай важна».

Тацяна ПАДАЛЯК.

ВЯЛІКАЯ БЕЛАЯ ЧАПЛЯ Жывая прырода

Застаўся зімаваць на радзіме

Даследчыкі ўпэўнены, што за 30 апошніх гадоў умовы жыцця нашых крылатых сяброў у Беларусі істотна змяніліся. Напрацаваны тысячгадоўзмі шляхі міграцый пачалі «ламацца»... Разам са спецыялістам па экалагічнай аддуцы грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бялькішчын» Русланам Шайніным мы працягваем знаёміць чытачоў газеты са светам птушак.

У прыватнасці, наш эксперт ўпэўнены ў тым, што істотнае пачыненне клімату ў Беларусі прывяло да таго, што ў апошнія некалькі гадоў усё большае колькасць птушак застаецца зімаваць у нашай краіне і менавіта тых відаў, якія раней лічыліся выключна пералётнымі. Сёлета ў сувязі з вельмі мяккай зімой і амаль з адсутнасцю трывалага снежнага покрыва, птушак-мігрантаў мы можам бачыць нават у Мінску.

Яшчэ 5 гадоў таму такія птушкі, як малінаўка і чорны дрозд, восенню абавязкова ляцелі зімаваць у цёплыя краіны. Цяпер шмат гэтых птушак застаецца перажыць халады на радзіме. Яны збіраюцца ў тых мясцінах, дзе зямля не пакрываецца снегам, напрыклад, пад лініямі цэнтратрас. У прыватнасці, малінаўкі сёлета назіраліся ў Мінску вакол ачышчальных збудаванняў у мікра-раёне Шабаны. У нашай краіне застаюцца на зімоўку такія віды птушак, якія могуць жыць у водна-балотным комплексе, калі апошні не замярае. Так, вялікая белая чапля гэтай зімой засталася ў Беларусі на балотах і вадасховішчах каля Грод-

мавалі ў гэтым раёне. Да гэтага такіх выпадкаў наўмысна аселасці буслоў айчыны арнітолагі не заўважалі ніколі. У тую зямлю ўсе «не зусім правільныя» буслы выхлылі. Шукаць традыцыйны корм ім было цяжка. Калі выпаў снег, птушкі перасталі быць вельмі пужлівымі і пачалі шукаць корм каля буйных населеных пунктаў. Буслы вымуша-

валі ў Мінскі раён. Да гэтага такіх выпадкаў наўмысна аселасці буслоў айчыны арнітолагі не заўважалі ніколі. У тую зямлю ўсе «не зусім правільныя» буслы выхлылі. Шукаць традыцыйны корм ім было цяжка. Калі выпаў снег, птушкі перасталі быць вельмі пужлівымі і пачалі шукаць корм каля буйных населеных пунктаў. Буслы вымуша-

валі ў Мінскі раён. Да гэтага такіх выпадкаў наўмысна аселасці буслоў айчыны арнітолагі не заўважалі ніколі. У тую зямлю ўсе «не зусім правільныя» буслы выхлылі. Шукаць традыцыйны корм ім было цяжка. Калі выпаў снег, птушкі перасталі быць вельмі пужлівымі і пачалі шукаць корм каля буйных населеных пунктаў. Буслы вымуша-

валі ў Мінскі раён. Да гэтага такіх выпадкаў наўмысна аселасці буслоў айчыны арнітолагі не заўважалі ніколі. У тую зямлю ўсе «не зусім правільныя» буслы выхлылі. Шукаць традыцыйны корм ім было цяжка. Калі выпаў снег, птушкі перасталі быць вельмі пужлівымі і пачалі шукаць корм каля буйных населеных пунктаў. Буслы вымуша-

валі ў Мінскі раён. Да гэтага такіх выпадкаў наўмысна аселасці буслоў айчыны арнітолагі не заўважалі ніколі. У тую зямлю ўсе «не зусім правільныя» буслы выхлылі. Шукаць традыцыйны корм ім было цяжка. Калі выпаў снег, птушкі перасталі быць вельмі пужлівымі і пачалі шу

Дар Багоў...

Пасля хлеба гэты прадукт з незабыўных часоў — галоўны, «прывілеяваны». Аб ім згадваецца ў Бібліі, Каране, Талмудзе, у знойдзеных старажытных манускрыптах розных народаў, а ў шматлікіх паданнях, казках, міфах аб гэтым дары багоў, яго цудадзейныя уласцівасці, здаецца, напісаны мільёнымі старонак. Гэта — мед, які і лекар, і ласунак, які ніколі не наб'е аскаму... Заўтра ў сталічным Палацы культуры ветэранаў адбудзецца 1-ы Усебеларускі сход пчаляроў.

З гэтай нагоды карэспандэнт «Звязды» не мог не сустрэцца з майстрам-пчалярэм, арганізатарам мерапрыемства Уладзімірам КАМЯНКОВЫМ, старшынёй рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Клуб «Беларускія пчолы», каб даведацца, які ж мед самы лепшы.

— Апошнім часам усё больш прадаецца меду ў Украіны, Малдовы, Расіі, нават з краін далёкага замежжа. Аднак усё роўна больш карысным лічыцца наш, беларускі. Ці праўда, што чалавек лепш за ўсё ўжывае мед, які сабраны ў радзюсе не больш за трыста кіламетраў ад месца яго пражывання?

— Сапраўды, такі мед будзе найбольш карысным і эфектыўным для здароўя. Увогуле, раю людзям ужываць любы прадукт харчавання, якія вырасілі ў радзюсе трыхсот кіламетраў ад іх пражывання. Беларускі мед, акрамя ўсіх карысных для чалавека элементаў, утрымлівае ў сваім складзе абарончыя рэчывы. Калі б мы жылі, напрыклад, у Арген-

ціне, дзе ўтворана свая супольнасць мікраарганізмаў, то карысней за ўсё было б ужываць прадукты той мясцовасці. Таму насельніцтву нашай краіны раю набываць пераважна наш, беларускі мед.

— Гандлююць прадуктам гэтым усюды. На кірмашах, у крамах, нават на прыльках. Як купіць сапраўды якасны прадукт, не памыліцца?

— Пчаляр павінен мець на руках «Праткаол даследавання меду», у якім вызначана адпаведнасць рэчыва дзёкчым санітарным, ветэрынарным правілам і нормам. Стоперацэнтная гарантыя — набыццё ў спецыялізаваных магазінах, у пчаляра, якога добра ведаеш.

— А як жа кошт? Не вельмі ён малыны для паўкіло такой асалоды!

— Ніколі не набываеце мед у таго пчаляра, які прапануе яго па нізкіх коштах. Вам падсунуць ці падробку, ці недобраякасны прадукт. Пчалярства — працаёмкая і зусім не танная справа, якая патрабуе шмат сілаў і затрат.

— Апошнія некалькі гадоў прадводзіцца разнастайная «святы мед», спецыялізаваныя выставы-продажы. Якой якасці тавар прапанаваць там?

— Ад таго мерапрыемства часам застаецца горкі прысмак. Розныя дзялі, якія імкнуча забародзіць хуткія грошы, апанавалі рынак меду. Калі сталі правяраць некалькі таякіх вась «гандлёвых святых», было выяўлена вельмі шмат недобраякаснага тавара, будзё дакументаў, якія сведчылі б аб яго якасці. Апошні прыклад — праверка выставы-кірмашу прадуктаў

Фота А.Анатоля МІШУЧЫКА

пчалярства, якая прайшла не так даўно ў сталічным выставачным палацы, што на вуліцы Казлова. На пяхі з шасці правераных месцаў, дзе прапаноўвалі прадукцыю з Расійскай Федэрацыі, былі выяўленыя парушэнні. У тых гандляроў адсутнічалі ветэрынарныя формы, яны не мелі дазволу на ўвоз прадукцыі ў нашу краіну, не было пратокалоў даследавання меду. Былі таксама выпадкі, калі адсутнічалі дакументы і на прадукцыю, якая была створана на беларускіх пчалініках.

— Арганізатары таго кірмашу — таксама грамадскае аб'яднанне пчаляроў. Напаўна, вашы канкурэнты?

— Якія мы канкурэнты... Тая грошы зарабляюць, а нашаму «Клубу

«Беларускія пчолы» сёлета 44 гадоўно ў сталічным выставачным палацы, што на вуліцы Казлова. На пяхі з шасці правераных месцаў, дзе прапаноўвалі прадукцыю з Расійскай Федэрацыі, былі выяўленыя парушэнні. У тых гандляроў адсутнічалі ветэрынарныя формы, яны не мелі дазволу на ўвоз прадукцыі ў нашу краіну, не было пратокалоў даследавання меду. Былі таксама выпадкі, калі адсутнічалі дакументы і на прадукцыю, якая была створана на беларускіх пчалініках.

— Арганізатары таго кірмашу — таксама грамадскае аб'яднанне пчаляроў. Напаўна, вашы канкурэнты?

— Якія мы канкурэнты... Тая грошы зарабляюць, а нашаму «Клубу

мы высветлім, якія ў людзей ёсць пчалінікі, ці гэтыя людзі, колькі пчаласем'яў у іх... Трэба даведацца, якія праблемы існуюць у пчаляроў, і як іх вырашаць.

— Напрыклад... — Напрыклад, некаторым не хапае інфармацыі, няма сур'ёзных крыніц, дзе знайсці ўсе неабходныя веды пра пчалярства. Нехта не ведае, як змагацца з хваробамі пчол. Таму і збіраемся мы разам, каб вызначыць і, па магчымасці, вырашыць надзвычайныя пытанні. Таксама будзем вызначаць, як сумесна з дзяржавай працягваць развіццё пчалярскай справы. Для гэтага запрашаем прадстаўніцоў улады, вучоных...

— А дзяржава дапамагае пчалярам цяпер?

— Так, яна заўсёды ідзе нам на сустрэчу. Пчаляры не плацяць падаткі, напрыклад. Пчаляры бясплатна могуць браць удзел у многіх сельскагаспадарчых кірмашах.

— Крыху пра «неправераныя даныя». Ці праўда, што вадкі мед — падробка, а густы — сапраўдны?

— Не. Я растлумачу — праз два-тры тыдні пасля таго, як мед атрымалі з сотаў, ён пачынае крышталізавацца. Велічыня гэтых крышталей залежыць ад віду меду, ад таго, з якой расліны ён сабраны. Таму кансістэнцыя меду можа быць зусім розная. Напрыклад, ліпавы мэдзавы лёгка намазваецца на булку, а грэчневы — не вельмі.

— Візуальна натуральны прадукт можна адрозніць ад няякаснага?

— Не. Водар, пах, колер, і зноў жа, кансістэнцыя меду можа быць зусім рознай. Таму на гэта лепш не арыентавацца пры выбары. Яшчэ раз падрабязна — набываеце мед у правераных пчаляроў, у спецыялізаваных пунктах.

— Ці праўда, што пасля першага года захоўвання мед страчвае лекавыя якасці?

— Не. Мед можа ўтрымліваць карысныя для арганізма рэчывы да пяці гадоў. А ў асотах — бясконца.

— Свято адмоўна адбіваецца на карысных якасцях прадукту, таму лепш, каб шклянкі спокі з мёдам стаяў у цёмным месцы?

— Так, часткова ён можа страціць свае ўласцівасці. Можна захаваць мед у керамічным посудзе.

— А вы аддаеце перавагу мёду, сабранаму з якіх раслін?

— Няма розніцы, мне падабаюцца ўсе яго віды.

Дзмітрый АЛЬФЕР.

Будуць сродкі — будзе і газіфікацыя домаўладанняў

Звяртаюся да вас па просьбе свайго сына і суседзяў. Справа ў тым, што па чарнобыльскай праграме ў наш пасёлак пачалі праводзіць газ. Здавалася б, радавацца трэба, але гэтая радасць, як высветлілася, была не для ўсіх. Чатыры дамы, якія стаяць побач, чамусьці абыйшлі бокам, хоць гэта прыватныя домаўладанні, у іх жыўць людзі. А вось у дом побач з жыллем сына, які 10 гадоў стаіць і старыя з яго пайшлі з жыцця, туды сваяці абразалі, чамусьці падвалі газ і піту далі. Для каго, калі дом той пустэе? А ў сына майго двое дзетак неапаўналетніх? Мы звяртаемся ў наш райгаз да начальніка. Спачатку адказалі, што гэты дамоў няма ў праекце, бо былі згублены дакументы. Мы паўторна падалі план дома і ўсё, што патрабавалася. Але нам адказалі, што дакументы з Гомеля вярнулі. Чаму?

Катэрына Фёдарэўна ЦІМАШЧЭНКА, п. Красны Пільшчык Ельскага раёна.

Пытанне чытачкі адносна газіфікацыі домаўладанняў яе сына і суседзяў па просьбе рэдакцыі было разгледжана Ельскім раённым выканаўчым камітэтам.

«У мэтах выканання Дзяржаўнай праграмы па газіфікацыі індывідуальных жылых дамоў у забруджаных радыёнуклідамі раёнах на 2005—2007 гады, зацверджанай пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 11 кастрычніка 2004 года № 1269, у горадзе Ельску была праведзена газіфікацыя індывідуальных жылых дамоў. Па прычыне недахопу фінансавых сродкаў частка жылых дамоў, размешчаных у горадзе, не ўвайшла ў праграму газіфікацыі на 2005—2007 гады.

Работнікам адзела архітэктуры, будаўніцтва і ЖКГ Ельскага райвыканкама сумесна з работнікамі Ельскага цэха газавай гаспадаркі МПУ «Мазырырайгаз» былі абследаваны дадзеныя домаўладання. У выніку абследавання ўстаноўлена, што газіфікацыі падлягаюць 92 жылых дамы, у тым ліку з забеспячэннем іх прыборамі ўліку расходоў газу і газавымі лічымі, 34 жылых дамы патрабуюць абсталявання дадаткова воданарэгулявальнымі калонкамі і 40 дамоў — даабсталявання ацэпнальнымі катламі. Усяго для выканання работ па газіфікацыі жылых дамоў, уключаючы выраз праектна-каштарнага дакументацыі, неабходна фінансавая сродкі ў суму каля 300 мільянаў рублёў.

З мэтай зняцця сацыяльнай напружанасці ў пытаннях газіфікацыі забяспечання роўных умоў пражываючаму насельніцтву, Ельскі раённы выканаўчы камітэт выступіў з хадэйніцтвам перад упраўленнем па праблемах ліквідацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС Гомельскага аблвыканкама аб уключэнні індывідуальных жылых дамоў у горадзе Ельску, што засталася, у Праграму газіфікацыі індывідуальных жылых дамоў у забруджаных радыёнуклідамі раёнах на 2008—2010 гады, якая фарміруецца. Пры выдзяленні вышэй указаных фінансавых сродкаў ваша пытанне будзе вырашана станоўча.

Наблюдательный совет ОАО «Молодечное» сообщает, что 27.03.2008 года в 11.00 по адресу: г. Вилейка, ул. 1 Мая, 106 (Вилейский лесопункт) состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Молодечное»

- ПОВЕСТКА ДНЯ:
- Отчет дирекции ОАО «Молодечное» об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2007 году и основных направлениях развития Общества в 2008 году.
 - Отчет Наблюдательного совета ОАО «Молодечное» о проделанной работе в 2007 году.
 - Утверждение заключения аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год и заключение Ревизионной комиссии об итогах проверки деятельности Общества за 2007 год.
 - Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса Общества, счетов прибыли и убытков Общества за 2007 год.
 - О распределении чистой прибыли и убытков, выплате дивидендов за 2007 год.
 - Определение основных направлений использования чистой прибыли на 2008 год и I квартал 2009 года.
 - Определение размера вознаграждений членов Наблюдательного совета ОАО «Молодечное» и Ревизионной комиссии за исполнение ими своих обязанностей.
 - Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
 - Об утверждении показателей по экономии топливно-энергетических ресурсов на 2008 год.
 - Утверждение положения о порядке учета аффилированных лиц Общества и согласования сделок, в совершении которых имеется заинтересованность аффилированных лиц ОАО «Молодечное».
 - С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Молодечно, ул. Вилейская, 24 или г. Вилейка, ул. 1 Мая, 106 с 19 по 26 марта (с 9.00 до 16.30) либо 27 марта с 9.30 до 10.00.
- Начало работы собрания — 27 марта 2008 года в 11.00.
- Регистрация участников собрания с 9.00 до 10.30 по предъявлению документа, подтверждающего личность, а представителю акционера — и доверенность.
- УНП 60006488

ОАО «Белтрубопроводстрой» сообщает, что 28 марта 2008 года в 11.00 в актовом зале акционерного Общества по адресу: 220123 г. Минск, ул. М. Богдановича, 129 состоится общее собрание акционеров с повесткой дня:

- Отчет генерального директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности за 2007 год и основных направлениях деятельности Общества на 2008 год.
 - Отчет Ревизионной комиссии о результатах проделанной работы за 2007 год и ознакомлении Общества с заключением аудиторской проверки за 2007 год.
 - О выплате дивидендов за 2007 год и утверждение использования чистой прибыли в 2008 году.
 - Об утверждении отдельных решений, принятых Советом директоров.
 - О внесении изменений в Устав предприятия.
 - Избрание членов выборных органов Общества.
 - О вознаграждении членов Совета директоров и Ревизионной комиссии.
 - С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Минск, ул. М. Богдановича, 129 (примечание) с 25 по 28 марта 2008 г.
- Регистрация участников собрания с 9.00 до 10.45 по месту проведения собрания.
- Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционерный Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность.
- Сведения по телефону: 334 33 83, 334 30 31.
- УНП 100364117 Дирекция ОАО «Белтрубопроводстрой».

ПРАДУКТОВАЯ АТАКА РАКУ Инфарм-укол

3 дапамогай яблыкаў

Амерыканскія вучоныя прыйшлі да высновы, што ў лупінах яблык могуць утрымлівацца рэчывы, якія папярэджаюць узнікненне некаторых ракавых захворванняў.

Даследчыкі звычвалі некаторыя хімічныя складовыя амерыканскіх яблык і выявілі групу фітаэлементнаў (у найбольшай колькасці яны знаходзяцца ў яблычым лупіне), якія вынічаюць або папярэджаюць рост па меншай меры трох розных тыпаў ракавых клетак: тоўстай кішкі, малочнай залозы і пячонкі. Яблыкі — гэта і крыніца флаваноідаў, якія з'яўляюцца наймаццейшымі антыаксідантамі.

3 дапамогай зялёнага чаю

Зялёны чай займае адно з першых месцаў сярод харчовых прадуктаў, якія валодаюць супрацьракавымі вартасцямі.

У праведзеным кітайскім медыцынскім НДІ анкалогіі даследаванні супрацьракавых вартасцяў 108 розных прадуктаў менавіта зялёны чай паказваў найбольш выражаны эфект. Большасць спецыялістаў указваюць на высокае ўтрыманне чайнага фенолу, галоўнымі кампанентамі якога з'яўляюцца розныя тэіны. Тэіны запавольваюць працэс акіслення і дзякуючы гэтаймогуць перашкаджаць утварэнню канцэрагенных рэчываў у арганізме, забіваюць ракавыя клеткі і падаўляюць іх рост. Акрамя чайнага фенолу, у чай шмат вітамінаў С і Е, ліпідных цукраў, ёсць і невялікая колькасць цинку і селену. Верагодна, супрацьракавыя вартасці звязаны з камбінацыяй усіх гэтых рэчываў з чайным фенолам. Для ўжывання ракамендуецца чай элітных гатункаў. Дазіроўка — 3 грамы на дзве заліўкі па 150 грамаў вады, праз некалькі час пасля ежы.

Ранейшыя даследаванні паказалі, што зялёны чай можа быць эфектыўным сродкам для прафілактыкі раку страўніка. Амерыканскія вучоныя лічаць, што для прафілактыкі захворвання дастаткова 4 кубкі чаю ў дзень.

3 дапамогай капусты

Супрацьракавым дзеяннем валодае і любая капуста, якая ўтрымлівае ізатыяніачныя — рэчывы-антыаксіданты, што запавольваюць рост пухлін.

Праўда, капуста не можа бараніць ад пухлін, калі патэнцыйная ахвяра раку лёгкага з'яўляецца зядлым куральшчыкам. Тым не менш, вучоныя ўпоўняюць, што рызыка развіцця пухлін у тых, хто кінуў курэнне, зніжаецца пры штодзённым ужыванні капусты працэнтаў на 30. А вось у тых, чья праца штодня звязана з асбеставым пылам, рызыка развіцця раку лёгкіх значна вышэйшая, чым у астатніх. Павышаецца яна і ў жыхароў мегаполісаў: забруджванне паветра выхляпнымі газамі і прамысловымі ахходамі непасрэдна спрыяе развіццю анкалагічных захворванняў лёгкіх.

Дыетычнае процістаянне анкалогіі

Першаарчовай задачай любога чалавека з'яўляецца падтрыманне абарончых сілаў арганізма на ўзроўні, недаступным для злаякасных пухлін. Пры гэтым вельмі важна роля адводзіцка харчавання, палючы лішка такіх рэчываў, як нітраты, нітраты, пестцыды, некаторыя фарбавальнікі і кансерванты пагражаюць здароўю.

Уключэнне ў рацыён харчавання вітаміну С не толькі павышае абарончыя сілы арганізма, але і папярэджае ў ім назапашванне пералічаных вышэй рэчываў.

Вітаміны В2 і В6 таксама спрыяюць павышэнню абарончых сілаў, а антыканцэрагенныя вартасці вітаміну В6 былі даказаны эксперыментальна. Устаноўлена, што частата ўзнікнення некаторых відаў раку, у прыватнасці, раку страўніка і лёгкіх, адваротна прапарцыянальная колькасці вітаміну А.

Эксперыментальна пацверджаны і той факт, што тлушчы, якія ўтрымліваюць ліналеювую кіслату (сламчаныя і кукурузны алеі) спрыяюць узнікненню раку малочнай залозы, раку лёгкіх. А вось аліўкавы алеі, які ўтрымлівае найбольш алейнавая кіслата, павышае супрацьпухліннае дзеянне.

Скарэчэнне колькасці рафінаваных вугляводаў і тлушчы, павелічэнне раслінных харчовых валокнаў — гародніны, садавіны і цэльных збожжавых нармалізуе мікрафлору кішчэніка, паляпшае перыстальтэчку, зніжае канцэнтрацыю канцэрагенных рэчываў.

У цэлым у аздараўленчым рацыёне павінны ўтрымлівацца прадукты, якія валодаюць супрацьпухліннай актыўнасцю. Гэта, напрыклад, зялёны чай, цытрусы, часнок, капуста, чырвоны перац, морква, буракі, бабовыя, фейхоа, інжыр, авянка, сунцы, ачымень, гадзік, гуркі, салат, трава — кізка, кроп, пятрушка і г. д. Метады кулінарнай апрацоўкі павінны быць ашчаднымі (варка на пары, тушэнне, запяканне), якія не спрыяюць утварэнню канцэрагенаў, што назіраецца падчас смажання ці вэнджання. Супрацьракавая дыета патрабуе адмянення ад каўбасных вырабаў, кансерваў, рыбнай ікры, тлустых малочных прадуктаў, хлеб-бабулячых вырабаў з мукі вышэйшых гатункаў, салёных, квашаных, марынаваных прадуктаў.

Што датычыцца апошніх навуковых даных адносна тэмы прафілактыкі раку, то яны сведчаць аб тым, што усё тая ж дыета, лад жыцця і метабалізм гармоў могуць адгрываць пэўную ролю ў развіцці раку. У аснове такіх заключэнняў хаваецца некалькі даследаванняў. Устаноўлена, у прыватнасці, што людзі, які ўжываюць шмат тлушчаў з ежы, спажываюць шмат тлушчаватага мяса, ежы, сыроў і крэму. А гэтыя прадукты ўтрымліваюць многа каларый, мала валакнаў і не забяспечваюць арганізм неабходнай колькасцю вітамінаў і мінералаў. Апошняе ж так ці інакш могуць уплываць на развіццё раку.

Амерыканскія даследчыкі яшчэ напрыканцы 80-х выпрацавалі дакладныя дыетычныя рэкамендацыі:

- Зніжэнне ужывання тлушчаў да ўзроўню не больш чым 30 працэнтаў ад агульнага ўжывання каларый.
 - Павелічэнне ў рацыёне колькасці гародніны, садавіны, крупу.
 - Умеранае ўжыванне салёнай, вострай і вэнджанай ежы.
 - Умеранае ўжыванне алкаголю.
- Адсюль — некаторыя актуальныя сёння парадзі:
- чытайце ўпакоўкі, на якіх пазначана, колькі тлушчаў, вітамінаў, мінералаў, харчовых валокнаў утрымлівае прадукт;
 - майце на ўвазе, што бэта-карацін, які ў арганізме ператвараецца ў вітамін А (цёмна-зялёная і жоўтая гародніна і садавіна, у тым ліку зялёны гарошчак, шпінат, морква), вітаміны С (цытрусывыя, ягады, дыня, усе віды капусты, шпінат, тэматы, перац, бульба) і Е (злакі, зародкі пшаніцы, аржы, алеі, рыба) забяспечваюць абарону ад раку страўніка і стрававода;
 - ужывайце любую гародніну і садавіну, вырабы з мукі грубага памолу, бабовыя (некаторыя тыпы харчовых валокнаў здольны зніжаць рызыку развіцця ракуных відаў раку, што не даказана, праўда, у адносінах да адпаведных харчовых дабавак).

Вядучыя рубрыкі Святлана БАРЫСЕНКА.

Доктар адкажа Ёсць пытанні? Тэлефануйце...

На наступным тыдні дзяржурчыц на «гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) плунаюць:

25 лютага — вядучы спецыяліст упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Юрый Уладзіміравіч КЛІМА.

26 лютага — галоўны ўрач Мінскага абласнога спецыялізаванага дыспансара Таццяна Федарэўна МАРТЫНАВА.

27 лютага — намеснік галоўнага ўрача Мінскай абласной клінічнай бальніцы Анатоль Іванавіч СЯДЫЧ.

28 лютага — намеснік галоўнага ўрача Рэспубліканскай клінічнай бальніцы медыцынскай рэабілітацыі Уладзімір Васільевіч ЗАЗЫБА.

29 лютага — галоўны спецыяліст упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Жана Іванавіча ЕРАМЕЕВА.

Графік работы «гарачай» лініі з 9.00 да 13.00 і з 14.00 да 17.30. У графіку магчымыя змяненні.

ДЗЯКУЙ ЯПОНЦАМ

Пройдзе некаторы час, і жыхарам Добрушскага раёна, які маюць патрэбу ў правядзенні складаных хірургічных аперацый, не давядзецца для гэтага класіфікацыі ў медыцынскай устаноўцы Гомеля. Хутка ў раённай бальніцы з'явіцца лапараскапічная стойка, дзякуючы чаму таксама да двух-трох дзён зменшыцца сярэдняя працягласць лячэння пацыентаў у стацыянары і ўдвая скараціцца іх часовае непрацаздольнасць пасля аперацыі.

Папоўніцца новым медыцынскім абсталяваннем у выглядзе апарата ультрагукавой дыягностыкі і Кармянскага бальніцы. Дарэчы, гэтак жа, як Нараўлянскага ЦРБ, якая згодна з праектам «Даасканаленне метадаў дыягностыкі і аказання неадкладнай медыцынскай дапамогі» будзе сем відаў абсталявання так званай дыягностычнай стойкі, што вельмі важна для гэтага рэгіёна.

Усё названае стане магчымым, як расказвала нам начальнік тэхнічнага аддзела упраўлення аховы здароўя Гомельскага аблвыканкама Тамара Журавлёва, дзякуючы таму, што ўрад Японіі падпісаў кантракт на выдзяленне гранта ўказаным тром бальнічам на суму ў 240 тыс. долараў па праектаў гуманітарнай дапамогі. Што і кажацца, вялікая гэта справа. Дзякуй японцам.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ЖЫЦЦЯПІС 5

23 лютага 2008 г. ЗВЯЗДА

ВОГНЕТУШЫЛЬНИКАМ — ПА КАХАНАЙ

Жыхар Германіі, 42-гадовы Харальд Штранцэ, які дрэнна пераносіць пах цыгарэтнага дыму, не змог стрымаць свайго раздражнення, калі яго сяброўка неабачліва закурвала ў ягонай прысутнасці. Не доўга думаючы, мужчына схопіў вогнетушыльнік і выліў усё яго змесціва на сваю сяброўку.

Інцыдэнт, як паведамляе агенства Ройтар, адбыўся ў захаднегерманскім гарадку Білефельд. Судзіць, напалоханае гучнымі крыкамі жанчыны, выкілакі паліцэй. «Як жакуць мае калені, месца здарэння выглядала так, быццам там разарвалася бомба», — расказвае супрацоўнік гарадской паліцыі. — Хоць, трэба прызнаць, цыгарэту патушыць усё-такі удалося».

Як прызнаўся паліцэйны гаспадар кватэры, яго дзяўчына нейкі час ігнаравала просьбу не куріць. Моцна раззлаваўшыся, Харальд дакачаўся, пакуль яго каханка зноў запаліць цыгарэту, схопіў вогнетушыльнік і заліў дзяўчыну густой пенай з галавы да ног. «Ён сказаў, што яму было усё роўна, які ўроў будзе нанесены кватэры і я пасля павернуцца іх адносінах з каханай дзяўчынай», — дадаў паліцэйскі.

ПАСТВА ЗАКЛІКАНА ЗАЙМАЦА СЭКСАМ

Пастар адной з хрысціянскіх памесных цэркваў Фларыды заклікаў сваіх прыхаджан займацца сэксам кожны дзень хоць бы на працягу аднаго месяца. Паводле яго слоў, толькі гэта можа дапамагчы захаваць сем'ю.

Галоўны пастар царквы ў горадзе Іопа—Сіці Пол Вірт заявіў, паведамляе Sky news, што такі сэкс-марафон дапаможа пазбегнуць разводаў, узровень якіх у штаце апошнім часам няўхільна расце. «Паўсюль у Амерыцы адносіны сямейных пар хутчэй нагадваюць барацьбу, чым шлюб», — сказаў Вірт. Паводле меркавання пастара, сэкс стане тым звычайным з'явінам, якое заклікана вярнуць адносінам, што разладзіліся, спакой і ўзаема-разуменне. Што датычыцца адзіночкі людзей, то ім пастар, наадварот, раіць утрымліваць ад сэксу як мінімум 30 дзён. «Калі вы адзіночкі, вы толькі і думаеце пра сэкс

Гербы Радван У чырвоным полі срэбная трохканцова харугва з кугасамі, на ёй залаты чатырохканцовы крыж.

Гербам РАДВАН карысталіся: Азямблоскі, Акушка, Асяжыцкі, Багенскі, Боквіч, Бялябрэцкі/Бялябрэцкі, Бянеўскі, Валадкевіч, Валадковіч, Вірскі, Вярбіцкі, Выжыцкі, Глінскі, Глухоўскі, Глушанін, Гордын, Горскі, Градзешкі, Гродскі, Дабрасельскі, Дамброўскі/Дуброўскі, Дастаеўскі, Жарскі, Жаўрыд, Зацілічэўскі, Кавалеўскі, Камар, Канановіч, Каня, Карскі, Кашыц, Лукаўскі, Любаўскі, Ляховіч, Ляшчынскі, Магнушэўскі, Малюшыцкі, Павенскі, Пашкевіч, Пятрашэўскі, Праневіч, Прыгодскі, Прыемскі, Прыгошці/Прыгошці, Радзішэўскі, Ракоўскі, Русецкі, Семянковіч, Станіслаўскі, Тачыцкі, Фядзюшка, Хлявінскі, Хмялеўскі, Шымановіч, Шыт, Юзафовіч, Яновіч, Яскоўскі.

Радзіч У чырвоным полі срэбны якар на двох лапах, па баках дзве залатыя шаціканцовыя зоркі.

Гербам РАДІЧ карысталіся: Ванкоўскі, Ванюскі, Ванькоўскі, Кміціч, Папейка.

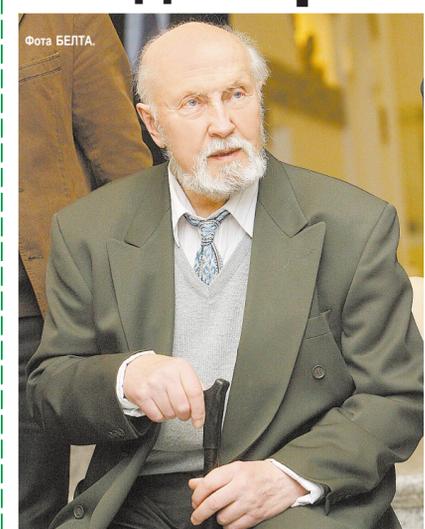

У чырвоным полі пяць срэбных ружай, касым крэмжам размешчаных. Гербам РАМУЛЬТ карысталіся: Бальдвін, Вайдзевіч, Віснёўскі, Вішнеўскі, Рамульц, Сіцінскі.

Рубрыку вядзе Уладзімір КРУКОЎСКІ.

Жырандоля

Слова пра Беларусь Уладзіміра СТАЛЬМАШОНКА

Фота БЕЛТА.

Самы прыемны падарунак на юбілей паводле мастака Стальмашонка: зрабіць падарунак іншым. Напрыклад, акварэлі са сваёй выставы ў Нацыянальным мастацкім музеі Уладзіміра Іванавіча вырашыў пакінуць у музеі. Сёлета яго дзень нараджэння расцягнуўся ў часе і нават у межах краіны: акрамя наведвальнікаў выставы, народнага мастака Беларусі віншавалі з 80-годдзем на вяршыні ў мастацкім ліцэі, прыехалі сябры з Асіповічэй, дзе ёсць мастацкая галерэя Уладзіміра Стальмашонка. Былі і самыя высокія віншаванні. Але найбольш радасным і цёплым атрымаўся вечар дома, дзе сабраліся ўсе родныя і блізкія людзі...

— Але ж гэта таксама можна было рабіць па-рознаму. Вось у мяне Ленін: ужо хворы ляхыцкі, а да яго прыехаў Чарвякоў — прасіць трактары для рэспублікі. Леніну падабаўся Чарвякоў, і той даў яму добры дзесятак імпартных трактароў, у нас іх яшчэ не рабілі... Я лічу, што Беларусі пакарцілі атрамца незалежнасці. Цяпер і паехаць можна, куды хочаш, і пісаць, што і каго хочаш.

— Але вы таксама сталі класікам, вучылі іншых мастакоў. Што трэба для таго, каб стаць класікам?

— Не ведаю, што адказаць... Я з 57-га ў Мінску працую. А дагэтуль 11 гадоў жыў у Ленінградзе. Вучыўся там у Мастацкім інстытуте імя Рэпіна. У тэатра працаваў. Я праправаў у Александрынку... Там можна было жыць з жонкай. Мне прапаноўвалі працаваць на вайсковую частку, развіваць ваенную тэму. Тады гэта была спаклеўшая прапанова, таму што гэта азначала, што мастак будзе забяспечаным і жылём, і пастаянным заробкам. А я мяне ўжо сын нарадзіўся. Але я адмовіўся. Вярнуўся ў Мінск, дзе нарадзіўся. Праўда, часам даводзілася пераадоўляць складаныя сітуацыі. Калі я рабіў свае першыя працы, да мяне здарва папраўляў, і справу рабіў. Мяне нават абралі ганаровым адпачываючым Нясвіжа.

— Але вас не толькі на радзіме добра прымаюць, нават і за акіянам...

— Я два разы быў у Амерыцы. Спачатку год, потым паехаў на другі год. У Нью-Джэрсі — там магутная беларуская дыяспара. Выставу сваю зрабіў. Я ж працую хутка акварэллю. Шмат людзей прыйшоў на выставу. Мяне ўжо там пазнавалі. Прощыма народу прыйшоў мяне праводзіць у рэстаран. Былі і тыя, каго я маляваў. Яны

прысталі да мяне: заставайся і працуй. Павезлі мяне на ўзбярэжжа мора, паказалі трохпавярховы катэд, гараж — жыццё, карціны, пераважна сям'ю, жонку, будзе вам дзве аўтамашыны. Будзеце працаваць, мы вас будзем забяспечваць людзьмі, а вы рабіце партрэты і усё. Грошы будзем плаціць. Я павярнуў лацкан пінжака — там значок Вярхоўнага Савета СССР. Амерыканцы кажуць: гэта часова, у вас пройдзе... Як гэта пройдзе? Я паехаў назад. А яны не зразумелі, чаму, і як гэта — працаваць па грамадскай лініі.

— Але ж вы яшчэ кіравалі і Саюзам мастакоў, нават двойчы. Напэўна, былі добрым старшынёй, калі мастакі вам аказалі такі давер?

— Першае, што я зрабіў — адразу прыняў у Саюз мастакоў усіх, каго не прымалі дагэтуль з-за ўнутранага супрацьпалення некаторых прызначэнняў майстроў. Мы тады прынялі чалавек сорок-паўдзсяці. У Маскву пайшла дакладная ад метаў: маўляў: Уладзімір Стальмашонка парухіў закон, ён прыняў у саюз такіх натуль. Паехаў у Маскву — а там нармальныя людзі былі, разабраліся. Патлумачылі, што ў нас усё па закону, не я адзін вырашаў, было галасаванне, падымалі рух і лічылі большасць. Тады паднялі страшэнны шум, нават у ЦК. Але нічога, былі кіраўнікі, якія мяне падтрымалі.

— Вы здолелі абвясціць Саюз мастакоў, прывесці туды новых твораў?

— Выходзіць, што так. Але я пры гэтым не ваяваў са старымі. Я беражліва і паважліва ставіўся да нашых мэтраў. Заўра Азгуровую новую майстэрню далі. Пабудавалі мастакам дом на Сурганава, шматпавярховы, з майстэрнямі. Да Машэрава спецыяльна звяртаўся — ён рашэнне прымаў наокамі будаўніцтва. Многа разоў у яго звачу, ёсць нават фотакарты. Машэраў добры быў мужык. Зразумей нашы праблемы. Ён катэгорычна адраджаўся ад іншых кіраўнікоў, таму што для ўсіх мог быць сваім, хоць лічыўся добрым гаспадарнікам, але вельмі пажавяга творчых людзей і разумей, наколькі важным і моцным можа быць мастацтва. Сваіцкага ён выцігнаў, Міхаліа Савіцкага спачатку ж не прымаў, а мя прыняў і я за Саюз мастакоў. А цяпер гігант — Герой Беларусі. Як нам было не прыняць у Саюз такіх, як Савіцкі ці Шчамляў?

— Але ж вы павінны былі гуляць па правах...

— Паколькі я выбіраўся старшынёй яшчэ ў савецкі перыяд, за ўсім сачыла ЦК. Уваляе, кожны месца прафасоны сгод, партыйны сгод. Абмярканне кожнай выставы. Усё было няпроста. Я ж сам за сваю першую выставу вымову атрымаў! Паза межы пазвядзі, а потым прыйшоў у кіна-тэатр «Перамога». Мне дырэктар кажа: «Зрабі нам выставу, у нас жа нічога няма на сценах, у фэ». Кажу — калі ласка. Прыняў пачку прац, яны развесілі. Адольф Гугель быў у нас старшынёй партыйнай арганізацыі, ён мяне выклікае на партыю і дае строгу вымову. Я здзіўляўся: «За што?» А за тое, што без дазволу зрабіў выставу. Я кажу: «Выстава вісела і будзе вісець». І пайшоў...

— Але ж вы ведаеце прастай формулы паводзіць вялікай Амерыцы.

Прага навінаў часам набывае вычварэнскія формы, пра іх Лабруер напісаў так: «Ёсць людзі, якія пагадзіліся б другі раз пабачыць, як вораг гадзіходзіць да муроў Дэ-жона або Корбі, як на вуліцах ўзводзяць барыкады і працягваюць жалезныя ланцугі, каб толькі першым паведамліць альбо пачуць вестку пра гэта...» У наш час падобныя людзі прагнуць другі раз паглядзець на руйнаванне хмара-чосаў у Нью-Йорку. Змяніць такіх людзей? Не зменіш. Застаецца толькі самому дыстанцавацца ад падобных індывідуў. І галоўнае: ніколі не трэба слухаць іх развагі і парады, бо сам можаш апынуцца ў самалеці, які ляжыць у сцяну.

Барселонцы і мой выглед

Раніцай на пляжы да мяне падшоў гей. На ўсім пляжы, акром нас, нікога не было. Я абмываў ногі

Добрыя людзі жонка і дарога

Раніца. Снег за вокнамі падае мякка і ціха. «Якая раніца! Настрой у мяне выдатны! Я такая шчаслівая...» Рамонт скончыўся! Мы снемдзем у светлай і чыстай кватэры. Я і падумала, што мы заўтра паедзем у Вільню, а дарога кепская — слізгата, і мы можам разбіцца на машыне, і ў нас застаўся толькі адзін снежны, белы і марозны дзень, але ж у нас ёсць вялікі дзень, і я шчаслівая. А ты? Я ем аўсяную кашу са скрылікам персика, і мне не хочацца думаць пра заўтрашні дзень. «Ты шчаслівы?» — «Даем кашу і стану шчаслівы...» Вечар. У металічных дзвярах нашай адрамантаванай кватэры заклінула замка, і паездка ў Вільню перанеслася на наступны тыдзень.

Бероўз і формула

Часам паводзіны цэлай краіны можна звесці да прастай формулы. Письменник Уильям Бероўз так акрэсліў паводзіны амерыканцаў ды ўсёй Амерыкі наогул: «Хто гэта там пад дзвярцамі? Дай ёй крыху грошай. Хай сыходзіць». Як падаюма я прыхы, хто стаіць пад дзвярцамі Амерыкі, мне ажно смешна робіцца. Зараз ім далучу калежку і папрасяць сысці. А яны ж спадзяюцца зусім на іншае, бо

Мастакоўскі погляд на наваколле

У Палацы мастацтваў адкрыліся тры персанальныя выставы. «От Белой Роси до древне Киммерии» — выстаўка мастака Уладзіміра Церашчучка пра разнастайнасць свету і прыгажосці. «Вандруйнік па жыцці» — выстаўка віцебскага мастака Генадзя Фалея пераканаўча сведчыць: сапраўдны творца можа імгненна змяніць свет вакол сябе, зрабіць бачнымі і адчувальнымі прастору і час... «Край, абуджаны Гэйналам» — выстаўка Алеся Цыркунова адлюстроўвае жыццё ва ўсіх правах, з усімі кантрастамі і супярэчнасцямі, каб выклікаць душэўную цеплыню, спагаду і радасць. Выстаўкі будуць працаваць да 2 сакавіка.

Наш кар.

— Напэўна, працу ў той час можна лічыць у нейкім сэнсе экстрамарнальнай. Усё-такі мастакам патрэбна свабода для творчасці.

— Я ведаю, што значыць экстрамарнальна праца для мастака. У савецкі час мне давялося шмат пездзіць і нават адчуць працу ў іншых прафесіях. У Казакстане аднойчы патрапіў у снежную пастку. Была зіма, я паехаў у стэп на машыне з прычэпам. А яе снегам занесла так, што далей немагчыма было ехаць. А навокал — нічога. Шафёр мой па радыё паведаваў у брыгаду. Яны прыехалі спеваечамі. Я ўжо замарззла, нас снегам засыпала. Вось была экстрамарнальная сітуацыя — ледзь з жыццём не расстаяў. Гэтых сваіх выратавальнікаў я потым напісаў. Аднойчы нарэшце, я разліваюць сталь. Я зверху сядзеў, а ўвесь пол падняўся наверх. Спусціўся ўвесь чорны, адчуваў сябе сапраўдным сталеярарам. Ды і мастацтва таксама нараджае экстрамарнальныя пачуцці, каласальныя па эмацыянальным напружанні, калі разумееш, што ствараеш нешта незвычайнае. Вось на Юбілейнай плошчы можна паглядзець мой самы вялікі вітраж — 270 квадратных метраў!

— Вы працавалі вякладчыкам — у Акадэміі мастацтваў, у мастацкім ліцэі. Маеце шмат вучняў, калег па Саюзу мастакоў, з якімі давялося працаваць у адзін час. Пра каго ўспамінаеце з найбольшай цеплынёй?

— Асабліва памятаю першы набор. Гэта былі ў асноўным тыя, хто прайшоў вайну. Як Леў Шчамляў. Дарослея, сямейныя людзі. Людзі, якія невядома абралі гэтую прафесію. Ім падабалася, калі я разбіраў іх працы. Азін мастак мяне нядаўна прызнаўся: я быў графікам і мы хадзілі, слухалі пад дзвярцамі, калі вы зрабцеце работы. Ёсць вучні, якія я магу ганарыцца. Памятаю, каго выставіў на Чарнобылю зрабіў мой вучань Віктар Ціханюў — бліскучы быў ваджук. Ды многа такіх моцных мастакоў атрымалася.

Калі вядуць у інстытут, дэкаратаўна-прыкладную кафедру арганізавалі з Гаўрылам Вацханкам. З Малдавіі яго выгнаў, дзе той працаваў. Увогуле шмат бераўсаў вярнуўся, калі пачаўся, калі ідуць справы ў Беларусь. Спадзяюся, што працаваў дзеля мастацтва Беларусі. Можна таму і далі лепшую майстэрню на той час — ці не жарт: на 120 метраў. А як праехаў у другі дом, тут яго іншая майстэрня, адразу аддаў тую братам Басалыгам. Цяпер там яшчэ і сын працуе.

Ва ўсім выпадку, я не ведаю нічога чалавеча, што б мне плюнуў услед. Стараўся рабіць добрае людзям.

— Ваша жонка любіла, калі вы яе малявалі?

— Яна выдатна разумее, што такое мастацтва. Мы пазнаёміліся ў Ленінградзе, куды яна прыехала з Тбілісі. Яна прыехала пераступаць і не паступіла. Куды падзеніцца? Я ёй дапамог — быў тады сакратаром камсамоцкай арганізацыі. У выніку яе прынялі ў мастацтвазнаўчы. Скончыла інстытут як мастацтвазнаўца, але ўвесь час малявала і цярпела малое. Мой сын таксама мастак, але спеваечамі, пайшоў у іншую вобласць. Цяпер ён галоўны мастак часопіса «Мастацтва». Але рабіў сваю выставу з котак. У яго коткі атрымліваюцца калі людзі. Яго жонка таксама скончыла наш інстытут. Як бачыце, у сям'і ў мяне туды поўнае разуменне. Я люблю пісаць усё сваіх родных разам. Успамінаю маю маці з бацькам, дзеда, бабю, вась яны, а вась я, маленкі. Родныя людзі мяне выцягваюць цяпер, калі я стаў хварэць. Дзя мяне задавальненне пісаць іх. Увогуле задавальненне — пісаць карціны. Шчасце, што ёсць магчымасць яшчэ працаваць.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Хаім Суцін: ДОЙГАЕ ВЯРТАННЕ ДАДОМУ

Ён лагодна пазірае з вялікага партрэта на сцяне ў доўгім калідоры... Нібыта запрашае да сябе ў гасці, у два сціпныя, але па-хатняму ўтульныя пакоі...

Адзін з самых вядомых прадстаўнікоў «парыжскай школы» ў выяўленчым мастацтве праз 95 гадоў вярнуўся на сваю малую радзіму, у Смільавічы, што ў Чэрвеньскім раёне. Тут у будынку мясцовага Дома дзіцячай творчасці ўрачыста адкрылася экспазіцыя «Прастора Хаіма Суціна».

Дзесяты з аднаццаці дзяцей беднай яўрэйскай сям'і Суціных Хаім нарадзіўся ў Смільавічах у 1893 (па некаторых звестках — у 1894) годзе. Пасля вучобы ў прыватнай школе Я. Кругера ў Мінску і Малаявельнай школе акадэміка І. Трутнева ў Вільні 19-гадовы юнак назаўсёды з'ехаў у Францыю, каб прайсці шлях ад талеранавітага жабрака да прызнанага

Хаім Суцін у дзяцім, унікаў і праўнучаў — сучасных прадстаўнікоў рода Суціных...

Закладзіў у другую залу — і трапляеш... у французскую кавярню пачатку XX стагоддзя: стойка бара, некалькі столікаў са стужамі, раліторы з адлюстраванымі парыжскімі вуліцамі. На сценах — рэпрадукцыі карцін Суціна, стэндзі, якія разспраўляюць пра іншых беларускіх мастакоў-эмігрантаў той эпохі...

Старшыня Нацыянальнай камісіі па справах ЮНЕСКА Уладзімір Шчанскі ўзгадвае парыжскі перыяд жыцця і творчасці нашага земляка. А потым удзельнікі імпрэзы — прадстаўнікі раённай і мясцовай уладаў, жыхары Смільавічы, мастацтвазнаўцы з Мінска, супрацоўнікі пасольства Францыі ў Рэспубліцы Беларусь — глядзяць урывак з французскага відэафіліма «У пошуках Суціна», у якім сабраны ўнікальныя прыжыццёвыя ўспаміны сяброў пра мастака...

Чароўная аўра стылізаванай кавярні настраівае на лірычны лад. Гасці абмяняваюцца ўражанымі і пачуццямі. Сярод іншага прыкімаюць сімвалічныя таго, што экспазіцыя разгарнулася ў сценах Дома дзіцячай творчасці, дзе робіць першыя крокі ў мастацтва юныя таленты. І што, магчыма, тут «нароўдзіцца» новы Суцін...

Хтосьці пажаартаву: «Адзін недадак экспазіцыі — няма арыгінальнай карціны». Так, пакуль што пра гэта можна толькі маршыць: карцін Суціна няма ні ў Беларусі, ні на прасторы СНД (за выключэннем адзінай, якой валодае прыватны калекцыянер з Масквы), а на суветных аукцыёнах яго творы кастуюць мільёны долараў... Але хочацца верыць, што калі-небудзь мара стане явай, як стала ёй увекавечанне паміж мастака на радзіме.

Дарчы, «Прастора Суціна» будзе не толькі асвойвацца праз экскурсіі, стаўшы часткай турыстычнага маршруту, але і пашырацца. У планах на сёлета — адкрыццё трэцяй залы экспазіцыі, у якой будуць сабраныя прадметы побыту часоў дзяцінства Суціна. Работнікі мясцовага Дома дзіцячай творчасці і выхаванцы краязнаўчага гуртка ўжо збіраюць экспанаты. Таксама ёсць задуму назваць імя Суціна алей у цэнтры Смільавічы і ўстанавіць на ёй памятны камень.

Наўздагон Сенсацыя — знічка...

Праз два дні пасля адкрыцця экспазіцыі ў Смільавічах адна газета прывесціла цэлую старонку... Не, не гэтай падзеі. Публікацыя наскрозь прасякнута «сенсацыямі». Напачатку паведамляецца: «О том, что в Минске живет племянник (...) Хаіма Суціна, стало вездомо, когда подглядыла шумиха на кануне открытия музея на родине художника. На самой справе пра існаванне сталічнай сваячкі мастака было вядома яшчэ больш за дзесяць гадоў таму. Прынамсі, у 1996 годзе з Нінай Ферантонвай сустрэкаўся карэспандэнт «Звязды». У тым часе нават тэлепрадачу пра Суціна з яе ўздэлема знялі...

Ужо не кажу пра тое, што Смільавічы не горад, як напісала газета, а гарадскі пасёлак. А самая дарога на сёння карціна Суціна — ужо не «Бычына туша», а «Партрэт мужчыны ў чырвоным шалі». Летась на аукцыёне «Сотбіс» яна пайшла з малатка за 17,2 мільёна долараў, устанавіўшы новы рэкорд кошту на творы экспрэсіяністаў (што цікава: таа газета сама пра гэта ўзгадала ў мінуплым годзе).

Зрэшты, сваю «гісторыю» расповядаў адзін пісьменнік: як быць Суціна ў 1941 годзе... расстралялі ў Смільавічах немцы. І гэта ў той час, калі пераважна большасць даследчыкаў жыцця і творчасці мастака схілялася да версіі, што Суціны пакінулі пасляк яшчэ да вайны! Цяпер, дзякуючы Ніне Ферантонвай, мы ведаем, што бацька Хаіма памёр у 1932 годзе, а маці — у 1938-м...

Дзеля чаго я ўсё гэта напісаў? Зразумела, зусім не для таго, каб пакрыўдзіць аўтару названых публікацый і пажаваня выданні. Проста шкада, што за аднадзённы часам «у вусны прыцягнутым» сенсацыямі, за перапісаным з выдання ў выданне даўно ўсім вядомых звестак, за смакваннем фізічных недахопаў і дрэнных звычак Суціна-чалавеча сёння амаль не бачна Суціна-мастака...

Ігар АДАМОВІЧ. Фота аўтара.

24 лютага ў Лос-Анджэлесе адбудзецца юбілейная, 80-я цырымонія ўручэння галоўных амерыканскіх кінаўзнагарод — прэміі «Оскар».

Галоўнымі прэтэндэнтамі на прызавыя статуэткі сёлета сталі кінафильм драма і казка пра пацук-кулінара. Фільм Джозефа і Ітана Кэнаў «Старым тут не месца» заваявалі ў 8 намінацый (уклучаючы лепшую ражысуру, сцэнарыі і аператарскую работу), а мультфільм «Рататуй» прадставіўся на 5 узнагарод.

Вялікі прэміі будзе вядомыя ўжо 24 лютага. Але можна крыху пачакаць і ўбачыць цырымонію на ўласныя вочы — 25 лютага ў 21.45 Першы канал будзе трансляваць юбілейную цырымонію ўручэння прэміі «Оскар».

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Выпісвайце «Звязду» на II квартал і I паўгоддзе 2008 года з бясплатнымі ўкладкамі. Местное самоуправление, СВЯЯ СПРАВА, КУПИ ЛЕПШАЕ!, Звезда, ЧАРНОБІЛЮ.

Нататкі мастака ЛАБРУЕР І ВЕСТКІ. Прага навінаў часам набывае вычварэнскія формы, пра іх Лабруер напісаў так: «Ёсць людзі, якія пагадзіліся б другі раз пабачыць, як вораг гадзіходзіць да муроў Дэ-жона або Корбі, як на вуліцах ўзводзяць барыкады і працягваюць жалезныя ланцугі, каб толькі першым паведамліць альбо пачуць вестку пра гэта...»

Чалавечыя пачуцці. Абразліва-чвароныя, раўнадушна-шэры, узбуджана-аранжавыя. Не сустракаюць, каб хто небудзь так пісаў колеры, так іх ачалавечываў. Пакуль я думаю над чалавечасцю колераў, поўна зрабілася самаўпаўнена-чырвоная. І да мяне дайшло, што людзі прыставалі да мяне з-за поўны. Так, не мой выглед іх прывабліваў, а поўна бударажылі іх кроў і розум. А я думаю... Наўны.

НОВЫ МАГЛЁЎСКИ ЧАС: на вежы адноўленай Ратушы будзе біць гадзіннік

Генадзь Галоўчык — дзарац гарадскіх гадзіннікаў у Магілёве. Гэту грамадскую пасадку майстар атрымаў яшчэ ў 1991 годзе ад кіраўніцтва абласнога цэнтара: пасля таго, як адрамантаваў гадзіннік на Тэатральнай плошчы, які да гэтага стаў гадоў 25.

— А цяпер надышоў час Ратушы, — паведаміў Генадзь. — Яе вырашылі аднавіць яшчэ ў 1992 годзе, але няўдала. А зараз на новым падмурку так хутка расце будынына з чырвонай цэглы, што магліўцы здзіўляюцца. Гэта проста цудоўна: ідэю аднаўлення гарадскога сімвала я вітаю ўсёй душой. І на Ратушы будзе гадзіннік, які я цяпер вырабляю.

Дзарац гарадскіх гадзіннікаў — гэта, лічы, хоў майстра. Галоўчыка, інжынера па аджухі і галюўнага канструктара аднаго з гарадскіх прадпрыемстваў, з Магілёвам, які стаў яго другой радзімай, звязалі менавіта гадзіннікі. Новы гадзіннік на гарадской Ратушы, якая аднаўляецца, гарадское кіраўніцтва сімвалічна даручыла свайму, мясцоваму майстру.

Гадзіннік, які ўпрыгожыць вежу, будзе складаным. Бой задуманы званым. Праз некаторы прамежак часу ён будзе гукаць кожны 15 хвілін альбо раз на 12 гадзін — яшчэ не вырашана. Верагодна (каб не перашкаджаць людзям аднавіцца, бо побач месяцаўка жыльня дамы), бой будзе адлюстравана ўначы.

Лічы будучы рымскім, як на маскоўскіх курантах; залатога колеру, але не з сапраўднага золата. Хвілінная стрэлка — больш за метр. Дыяметр цыферблату — паўтара метра. Як гавораць Генадзь, у прыняцце, гадзіннік невялікі, каб не падаўляць будынак і задумку архітэктара.

Генадзь пачаў рабіць гадзіннік яшчэ напрыканцы мінулага года, а завяршыць працу плануе да сярэдзіны мая. На яго працяглым стане на прадпрыемстве «Чырвоны металіст», дзе для натхнення вісяць выявы староў Ратушы, можна пабачыць яшчэ толькі асобныя дэталі будучага гадзінніка. Але каб не сурочыць, шасцёркі абсалютна нікому не паказваюць — пакуль не будзе гатовы ўвесь гадзіннік.

— Я працую штодня, і ў працэсе зацягнуты поўнасьцю, мяне гэта падабаецца, — прызнаецца майстар. — Хочацца зрабіць арыгінальны гадзіннік. Вядома, ёсць шмат праблем і пытаньняў. Але прадпрыемства аказваюць спонсорскую дапамогу, за што ім велькі дзякуй. Так што ўсім горадам робім гадзіннікі!

Маркуецца, што галоўны гарадскі гадзіннік будзе каштаваць прыблізна паўсотні тысяч долараў: добры механічны гадзіннік цэніцца і каштуе прыстойных грошай. І працаваць ён можа стагоддзямі. Гадзіннік на гарадской Ратушы дзевяццацца, як любіць механічны, заводзіць. Хутчэй за ўсё, раз на 10 дзён. Гэта будзе рабіць Генадзь, які дзарац гарадскіх гадзіннікаў.

Ён абяцае, што ў галоўным магліўскім гадзінніку будзе свая адметнасць, якая ўмята называецца «мелодыя металу». Але што гэты такое — сакрэт, і даведацца пра яго можна будзе пасля мантажу.

Але ўжо цяпер дакладна вядома, што на гадзінніку будзе адзін дыск, дзе будуць выравіраваны прозвішчы ўсіх людзей, якія тым ці іншым чынам бралі ўдзел у яго вырбце. Іх будзе больш за 150: ад дырэктараў заводу да шараговых токараў і звяршчыкаў. І можа, яшчэ якое дарогае слова для нашчадкаў ад майстра на рубжы XXI і XXII стагоддзюў.

— У любым еўрапейскім горадзе, нават невялікім, ёсць галоўны гадзіннік, — падводзіць рысу пад размоваў на будоўлі Ратушы Генадзь Галоўчык. — Гэта традыцыя. Гавораць, што гадзіннікі — гэта архітэктурны лішак, але прыгожы і патрэбны людзям. Не столькі для таго, каб даведацца колькі часу, а для ўпрыгажэння горада б'е гадзіннік на вежы!

Між тым будоўля Ратушы ідзе паводле плана, паведамляюць у Магілёўскім гарвыканкаме.

Дзарац гарадскіх гадзіннікаў Генадзь ГАЛОЎЧЫК на будоўлі Ратушы.

Працоўны стол майстра гадзіннікаў.

— На гэтым тыдні альбо на наступным завершым кладку вежы, — кажаў намеснік старшыні гарвыканкама Уладзімір Ціток. — На першым паверсе Ратушы завяршылі тынковае, наладжываем сістэму ацялення. Закрыем дахоўку да 10 сакавіка. А там стане цяплей, і будоўля пойдзе шпарчэй. У нас тут заняты маладыя будоўльнікі, яны працуюць з інтэрэсам і задавальненнем, падганць не трэба. Маладзі хочацца зрабіць свой уклад у гісторыю і развіццё Магілёва.

На будоўнічным кране, які працуе на пляцоўцы, вядзены плакат: «Будоўліцтва гарадской Ратушы. Пачатак — жнівень 2007 года, заканчэнне — люты 2008 года». Нікто і не сумняваецца, што Ратушу ўрачыста адкрыюць на летняе свята горада.

Хутка прыйдзе час веснавых суботнікаў. Будоўнікі шыра прызнаюцца, што працоўныя рук у іх хапае — на будоўлі працуюць у дзве змены 6 дзён на тыдзень, а бош грошы, заробленыя на суботніку, не перашкадзілі б.

Дарэчы, у Магілёве быў адкрыты спецыяльны рахунак для збору дабрачынных уносаў і ахвяраванняў на будоўніцтва Ратушы. Калі шыра, магліўцы актыўна насіць тут не вывялі.

Дырэктар музея гісторыі Магілёва Алег Яшмечуць паведаміў, што калекцыя музея сабраў каля 200 тысяч рублёў: іх пералічыць на рахунак гэтымі днямі. Заробіў у музейных супрацоўнікаў не самыя вялікія ў горадзе, але яны вырашылі: «Калі не мы, работнікі сферы культуры, то хто ж будзе наперадзе добрай справы?» Тым больш што частку адноўленай Ратушы зойме крыху экспазіцыя музея гісторыі Магілёва.

«Адрозні Ратушу разам!» — заклікаюць магліўцы. Гэта сімвал гарадскага самакіравання — першую драўляную ратушу ў Магілёве пабудавалі пасля таго, як у 1577 годзе горад атрымаў магдэбургскае права. Узведзеная пазней каменная Магілёўская ратуша была лепшым творам грамадзянскай архітэктуры Беларусі XVII стагоддзя.

Ратуша трывала прастаяла амаль тры стагоддзі, каб на золку ліпеньскага года 1957 года яе узарвалі, а вежу павалілі з дапамогаў трасы і трактароў. Гэта было велькі нечаканасцю для магліўцаў, і прычыны такога рашэння і досюль не велькі зразумелыя...

Летас Магілёўскі гарвыканкам вырашыў аднавіць страчане. Цяпер Магілёў адраджае свой сімвал — гарадскую Ратушу, дзе на вежы будзе адмяраць гарадскі час галоўны гадзіннік.

Ілона ІВАНОВА.

РАДАВЫМ — ІКРУ, альбо «Сланы» Чукоткі

У Дзень абаронаў Айчыны, хто служыў у арміі, напэўна, абавязкова ўспомняць параднальна непрацяглае «жыццё з пагонямі».

Хочаце верце, хочаце не, але тое, што працягаецца да лей, было насамрэч.

Ікра на Камчатцы — як сала...

У 1990-м мне давалося паслухаць на далёкай Камчатцы. Вядома ж, радавым. Пасля так званай вучэбнай вайсковай часці ў сталіцы на той час савецкай Татарыі, напэўна, «не самых лепшых байцоў» адпраўлялі так далёка.

Пасля Казані спачатку размеркавалі на Камчатку. Аэрапорт паблізу сталіцы гэтага краю ведаецца? Побач з грамадзянскім — ваенны. Сакратрыя на той час баявы самалёты «МіГ», што мы павінны будзе абслугоўваць у якасці памочнікаў «тэхнароў»-афіцэраў.

Першы дзень новага месяца службы. Звычайная салдацкая сталава. Вечар. Чаго за звычайнай салдацкай «пайкай».

Пажаваны салдат — служба на кухні прапануе накіраваць ў галерку... ікру! Чырвонаю! Потым яшчэ... чырвонаю рыбу — вялікі дэфіцыт і дарагі дэлікатэс на мацерыку. А на выхадныя цукеркі! Такага ў першыя месяцы службы ў Казані мы і ўявіць сабе не маглі.

Ноч. Казарма. «Старыя воіны» глядзяць тэлевізар. Зразумела, у парашэнне рэжыму. І на блакнітым экране паказваюць... эротыку. Як прадэстаўнік «правільнага» Ві-

цебска, я адразу і не разумею: як наогул такое можна паказаць? Хто дэманструе такое? Высветлілася, у той час на Камчатцы ўжо дзейнічала кабелнае тэлебачанне.

Працівагазы супраць ветру

У казарме на сцяне — нейкая «дыярама» «моцнасі вятроў». Памятаецца, там і 100 метраў у секунду адзначалася. Чаму многія мае знаёмыя і цяпер не вераць, што такая моц ветру наогул існуе.

Мясцовыя жыхары Чукоткі ў час, калі вечер велькі моцны, маглі наогул не выходзіць на вуліцу. Салдаты — людзі «універсальныя». Снег, вечар, а ім трэба ісці ў сталовую, да якой дарога хвілін у дзесяць. Каб стыхіць «не перашкаджае да дыхаць», было прапанавана адедце на твары... процывагазы. Калі адзін аднаго возьме за хобат гэтага «апарата», можна «падстрахавацца» ад палёту на ветравым пацоку. Велькі зручна? Ну проста, як чукоткія сланы!

А воіны з плакатаў знішчалі цытаты

Аднакласнік, калі служыў, напісаў ліст. А было гэта ў жніўні 1991-га. Памятаецца, дзяржыні перавароту (як потым гэта растлумачылі народ) служыў ён у Бурацкай АССР. Добра маляваў яшчэ да службы ў арміі.

Калі памятаецца, адзін з актывістаў «Надзвычайнага камітэта» на канкрэтнае дачыненне да арміі. Раённай па заданню афіцэраў мой та-

Дзе б не быў — трымай марку!

варыш маляваў плакаты з цытатамі гэтага чалавека. А калі адбылася вышэйазваная падзея, хутка загалі яму «знішчыць» словы «ідэйнага ворага». Праз некалькі дзён загалі... вярнуць словы на лісты.

Маўляў, паспяшылася. А салдату што? Усё роўна служба ідзе, што ён і рабіў.

Польшча — не замехаў!

Ужо на грамадзянцы знаёмы афіцэр, які калісьці служыў на мяжы з народнай Польшчай, расказаў пра сустрэчу з польскімі калегамі — афіцэрамі. Нават савецкае тэлебачанне адмысла адпаведна сьмэж: гарбату п'юць афіцэры на тэрыторыі, дзе працуюць польскія памежнікі, абменьваюцца вопытам.

Служба — шанц параўноўваць

Пасля некалькіх дзён армейскага жыцця пачынаеш зусім па-іншаму ўспрымаць і адпаведна цянціць «хатнія ўмовы».

А ў арміі... Твой сяржант, камандзір узвода і г.д. табе і «тата, і маці і іншыя сваякі». І ўжо свой характар ім не пакажаш.

Як не хапае ў арміі хатняй ежкі! І якія смачныя, напрыклад, пасля лазні ў арміі... звычайна былічкі, на якіх на грамадзянцы наўрад ці будзе «заціклівацца»...

А тое ж начальства? У арміі не ведаюць слоў «не магу». Не хочаш — «угаворым», не можаш — навучым! А грамадзянскія начальнікі: «Паспрабуйце! Мне хацелася б, каб вы...» І можна звольніцца ў любы час. У арміі ўсё па-іншаму.

Дарэчы, апошняя армейская навіна: тэрмін службы ў Беларусі арміі паленцаў скараціць з 1,5 года да аднаго! Годзік, каб адчуць сабе новым чалавекам, гэта ўжо сапраўдны патэнцыйны падарунак ад роднай арміі і краіны. Ды і на тую ж Чукотку не адпрацяць! Паспрабуйце.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПАЛЁТЫ РОЗУМУ

Завяршыўся Трэці Мінскі міжнародны конкурс кратыўніцкай «Адсяе розуму». Свіэта ў Мінскі дзяржаўны палац дзяцей і моладзі з'явіліся з усіх куткоў Беларусі 45 камандаў, яшчэ 10 прыехалі з Расіі. Пераможцы цяпер рытуяцтва да паездак у Шанхай, Берлін і Бухарэст.

«Адсяе розуму» — гэта міжнародная адукацыйная праграма, якая «заводзіць» дзіцей і моладзь воль ужо 30 гадоў. Сутнасць конкурсу — вызначыць таленавітых дзяцей, развіць і іх жаданне мысліць па-іншаму, не так, як усе (www.odsyeyethemind.by.ru).

Удзельнічае ў «Адсяе» можа колы ахвотні. У 2005-м брэсцкая каманда заняла 3-е месца ў Суветным фінале ў Вашингтоне. Першы конкурс у Мінску адбыўся ў 2006 годзе, у ім узялі ўдзел 25 камандаў. Арганізатарам Мінскага конкурсу з'яўляецца Камітат па адукацыі Мінгарвыканкама, Мінскі гарадскі дзяржаўны інстытут павышэння кваліфікацыі і перападрыхткі кадраў адукацыі пры садыёнічанай аўтарскай групы «Рэфэрэнт» і асацыяцыі «Адсяе Розуму» ў Беларусі.

— Расце не толькі колькасць, але і ўзровень выступлення камандаў, — падзяляюць сваімі ўражаннямі галоўны суддзя конкурсу Андрэй Радзюк. — Асабліва вылучаюцца тэма, што удзельнічае не ўпершыню.

Самая каштоўнае ў «Адсяе розуму» — нечаканыя знаходкі, якія ўражваюць сваёй прастотай. Напрыклад, адна з камандаў наступным чынам прымудра стварыць выявы дрэў на сцяне: хлопцы апрадулі цёмнае трыко, а на яго начылі зялёныя прышчэпкі — лісты, якія апалілі, калі было трэба, вяртаць толькі патрэсці рукамі-галінамі.

— Некаторыя навучкі таксама здолелі цудоўна справіцца з задачай, — лічыць адна з арганізатараў Мінскага конкурсу Ірына Булаўкіна, метадыст аддзела метадык па рабоце з адоранымі дзецьмі Мінскага гарадскога дзяржаўнага інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхткі кадраў адукацыі. — Напрыклад, каманда «Little stars» 87-ай сталічнай школы стала не толькі лепшай у сваім узроставым дзівізіёне, яна набрала максімальную колькасць балаў ва ўсім конкурсе — 320,5. «Машыне часу» міні-

скай гімназіі № 4 не хапіла паўкрока да перамогі...

Па вялікім рахунку, не колькасць балаў, не медалі і кубкі — галоўнае ў «Адсяе розуму». Дзеці і дарослыя набылі ў працэсе падрыхтоўкі да конкурсу і падчас выступлення ўнікальны вопыт зноснаў, творчага пошуку, зарад цудоўных эмоцый. Гэта былі, у першую чаргу, адрыцці талентаў для сабе сама. Конкурс настолькі захапляльны, цікавы, што жахуць, той, хто удзельнічаў у ім аднойчы — абавязкова будзе удзельнічаць яшчэ і яшчэ. Людзям, маленькім і вялікім, велькі спадабаецца адчуванне палёту над звыклым.

За мяжой паспелі ўжо ацаніць іхныя папменні: спонсарами «Адсяе» нам выступаюць такія кампаніі, як «Шэл», «Наса», «Майкрасофт...» У нас пакуль дзеці на еўрапейскія этапы дзеці за ўласны кошт. Можна кратыўкі калі-небудзь будзе запратаваны і тут?

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Казкі для дарослых

МУЖЧЫНЫ, Я ВАМ ЗАЙДРОШЧУ!..

На першым паверсе сталічнага ўнівермага — велізарная чарга. Нічога дзіўнага. Наперадзе — святы. У плане выбару падарункаў я заўсёды зайздросчу мужчынам. Гэта ж такая прастора для палёту думкі і разгалу фантазіі! Вуль колкі ўсёго раскладзена па паліцах, развешана на плечыках і зціхаці пад шклом... Пра кветкі ўжо не кажу — іх можна дарчыць бярэмамі і па адной, раз на тыдзень (месяц), адной ці кожны дзень, незалежна ад святаў і пары года. Ах, мужчыны, як вам падаваецца! Гэта так цудоўна — падачыць каханай маленькую радасць.

Мне ў жыцці неаднойчы дарылі кветкі. Розныя мужчыны розных узростаў катэгорыі з рознымі фінансавымі магчымасцямі. Ведаецца, што аб'яўдываўа ўсе гэтыя букеты і букетікі?... Адчуванне, з якім ты нясеш іх па вуліцы (жанчыны мяне разумеюць). Зведваеш такую лёгкасць быцця і бяскоуную ўязнасць дарыльшчыку... Луннаеш у паднябессі, пывеш над атоўпам, ахутаная водарам адной-адзінай ружы ці некалькіх пясчотных фрэзій, а прахажоўна абарочваюцца ўслед... Дзіўны, дзіўны настрой...

Аднак у чарзе, дзе я стаю ўжо хвілін пятнаццаць, не назіраецца ніводнага мужчыны. Яны скавэнтаравалі ў аддзеле насупраць — там прадаюцца змяшальнікі, краны і шлангі, электрадрывы і ручкі для дзвярэй... А можа, і сапраўды меў рацыю адзін мой знаёмы (дзякуй Богу, не велькі блізка), калі гаварыў, што падарункі... прынікаць жывучы? Асабіста ён не сцёпіў «папоў» толькі два разы на год — на Дзень нараджэння і 8 Сакавіка. І дарыў выключна практычныя рэчы — відэльцы, лыжкі, талеркі, кубкі — якія, безумоўна, ніколі не дазвалялі ёй думаць, што яе нахабна купляюць.

А я, наўна, да гэтага часу ўпэўнена, што падарункі прыніціць невяля. Ні сціплым, ні каштоўнымі. Справа не ў кошыце. (Хоць некаторыя мужчыны, калі ўжо рашыліся на падарунак, стараюцца пакінуць на прадметах даронна цоткі або «завываюць» ва ўпакоўцы чэч.) Ды не за гэта мы сваімі, нашы дарыягі. Не за колькасць укладзеных у нас грашовых адзінак (як вы, магчыма, думаеце), а за душэўныя парывы, за уважлівасць і жаданне дагадзіць.

Яшчэ адзін мой прыяцель — пажаваны такі мужчына, бацька сямейства, які дваццаць гадоў ця-

ваванне сімпатый прыгожай павасам — раптам вырашыў «завесці» сабе даму сэрца. (Маўляў, ва ўсіх ёсць, а я што, горшы?) Той дамы не ўзнікла яшчэ нават і на дзядзька, а ён падлічыў ужо, што ёсць гэтыя шурвы-муры (тэатры-рэстараны-падарункі) могуць абісціся яму ў круглую капеечку, а менавіта... у 300 умоўных адзінак штомесца. Не ўяўляю, як можна было зрабіць такія дакладныя падлікі кожнага дзёнь, незалежна ад святаў і канкрэтна. І гэта лімба майму знаёмому не падабалася... У якасці «эксперименту» ён усё ж вырашыў прыўдарыць за сваёй калегай, спадэючыся, што амаль роднасныя адносінні (і калегі ж!) вызваліць яго ад абавязковага штомесцяных укладанняў. Так ён разважаў, спрабуўшы выратаваць свае 300 долараў.

А аднойчы, прыняўшы для смекасці грамаў 150, запрапіў тую калегу ў кабінет. «З месца ў кар'ер», ігнаруючы ўсе букетна-цукерачныя прадлоўні, прапанавалі ёй сабе ў якасці найлькішага падарунка і рабочы стол у якасці ложа... Жанчына, якая ведаць не ведала пра матэматычны падлікі хітруна, абавязала яго непаўнапраўным словам і парала зняручана ў аддзел сацыяльнай дапамогі: маўляў, там пададуць... Цяпер ён пры кожным зручным выпадку імкнецца аблачыць увесь прыгожы пол, называючы жанчын каварнымі і карыслівымі стварэннямі. Пра ўласныя падлікі і пралікі наш матэматык, безумоўна ж, не распасуджваецца.

Ну што тут скажаць? Паслядоўна кіравацца ў Карэйскі ў яго неўміручым «зарплатаў атрымліваючы» жывучі і квітнёўчы, захоўваючы свае мільёны для здзяйснення больш важных задач, чым завя-

трыццага курса маёй сяброўкі не велькі шанцавала з кавалерамі.

І раптам з'явіліся адразу два. Прычым спадабаліся ёй практычна аднолькава, і пару месяцаў Алена мугілася паміж першым і другім, не ў стане зрабіць канчатковы выбар. Пакуль аднойчы яны не запрасілі яе вечаром у кавярню, каб расставіць усё кропкі над «і»... Заказалі шашлык і віно. Пасядзелі, пагаварылі... Зрабілі заказ па другому разу... Калі прыйшоў час разлічвацца, малады людзі вывернулі пустыя кішнёнкі. Алене не заставалася нічога іншага, як выкласці на стол стыпендыю, атрыманую напярэдадні. Прычым абодва кавалеры ўспрыялі гэта як нешта цалкам натуральнае і нават спробы не зрабілі вярнуць дзядзьчыне грошы... Месяць яна жыла ў доўг, але была неверагодна шчаслівава ад таго, што праблема выбару адпала сама сабой. Самае цікавае, што «аб'екты» гэтага выбару так і не зразумелі, чаму «прадзямналілі» іх абодвух... Алена, дарчыні, праз год выйшла замуж, потым нарадзіла і выгадавала дваіх дзяцей (і амаль усё) жыццё. Яго ж знакі ўвагі — якімі б сціплымі ні былі — павінны пераўзыходзіць падаронае або па затратах, або па арыгінальнасці. Галоўнае тут, паўтараючы, не колькасць нулёў на купюры, а само жаданне патраціцца на нешта прыемнае для каханай. У такіх выпадках апошня «дзесятка» да стыпендыі, аддадзеная за білеты ў кіно (за першыя фіякі, за апельсіны ў студзень і г.д.), «перачытвае» прыяцепа на ліку норкавае футра, купленае па складзеным на год графіку.

Дарчыні, пра стыпендыю... Да

тэатраў, апашня армейска навіна: тэрмін службы ў Беларусі арміі паленцаў скараціць з 1,5 года да аднаго! Годзік, каб адчуць сабе новым чалавекам, гэта ўжо сапраўдны патэнцыйны падарунак ад роднай арміі і краіны. Ды і на тую ж Чукотку не адпрацяць! Паспрабуйце.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Наблюдательный совет ОАО «МЭФЗ» сообщает, что 25 марта 2008 г. в 16.00 в актовом зале завода по адресу: г. Минск, ул. Старовиленская, 100, состоится очередное собрание акционеров ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод» ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Итоги финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 год.
2. Об утверждении годового баланса, отчета о прибылях и убытках за 2007 год, отчета Ревизионной комиссии.
3. Задачи ОАО «МЭФЗ» на 2008 год.
4. О начислении дивидендов за 2007 год, план распределения прибыли на 2008 год.
5. О внесении изменений в Устав ОАО «МЭФЗ».
6. О вознаграждении членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

УНП 100219829

Открытое акционерное общество «Белорусская валютно-фондовая биржа» сообщает о проведении годового общего собрания акционеров, которое состоится 27 марта 2008 г. в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Сурганова, д. 48-а

Регистрация участников с 14.30 до 14.55.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Утверждение отчета о деятельности Общества, бухгалтерского баланса, счетов прибыли и убытков Общества за 2007 год.
2. Отчет Ревизионной комиссии о деятельности Общества за 2007 год.
3. Об использовании прибыли Общества за 2007 год и направлении использования прибыли Общества в 2008 году.
4. О внесении изменений в Устав Общества.
5. О предоставлении безвозмездной (спонсорской) помощи.
6. Избрание Председателя общего собрания акционеров, членов Наблюдательного совета, Ревизионной комиссии.

Список лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров, сформирован на основании реестра акционеров по состоянию на 20.02.2008 г.

Для регистрации участнику при себе необходимо иметь документы, удостоверяющие личность и подтверждающие полномочия на участие в собрании.

Телефон для справок 306 34 64.

ОАО «Белкотлоочистка» сообщает, что 25 марта 2008 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Аранская, 22-а состоится очередное собрание акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об итогах работы Общества в 2007 году и задачах по обеспечению выполнения показателей прогноза социально-экономического развития на 2008 год.
2. Рассмотрение и утверждение бухгалтерского баланса, направлений использования чистой прибыли за 2007 год, определения порядка выплаты дивидендов.
3. О направлении использования прибыли в 2008 году.
4. Отчет Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии о работе за 2007 год.
5. Избрание членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.
6. Утверждение условий вознаграждения членов Наблюдательного совета и Ревизионной комиссии.

С материалами к собранию можно ознакомиться с 17 марта 2008 г. (в рабочие дни).

Для регистрации акционерам иметь при себе паспорт, представителям акционеров — паспорт и доверенность.

УНП 100071353

Уважаемые акционеры ОАО «Мостоотряд № 88» 27 марта 2008 года состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Мостоотряд № 88»

Собрание пройдет по адресу: г. Минск, ул. Промышленная, д. 16, третий этаж, актовый зал.

ПОВЕСТКА ДНЯ СОБРАНИЯ:

1. Об итогах финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2007 г. и основных направлениях деятельности Общества в 2008 г.
2. О работе Наблюдательного совета в 2007 г. Оценка деятельности директоров Общества Наблюдательными советами. Отзыв Наблюдательного совета о годовом балансе Общества.
3. Утверждение заключения аудиторской проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2007 г., заключение Ревизионной комиссии по результатам проверки деятельности Общества за 2007 г.
4. Утверждение годового отчета и баланса Общества за 2007 г.
5. Утверждение порядка распределения прибыли, остающейся в распоряжении предприятия (покрытия убытков) за 2007 г. О выплате дивидендов за 2007 г.
6. Утверждение плана распределения прибыли, остающейся в распоряжении предприятия на 2008 г. Периодические выплаты дивидендов за 2008 г.
7. Избрание членов

Результаты проведения рекламной игры «Платиновая лихорадка»

В период с 15 ноября 2007 года по 17 января 2008 года (включительно) в казино «Royal» по адресу: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, пр-т Независимости, 11, корп. 1 проводилась рекламная игра «Платиновая лихорадка».

Игра проводилась в составе комиссии рекламной игры «Платиновая лихорадка»: Магеров Сергей Федорович (Место работы — ООО «Дакарай», должность — начальник смены)

Члены комиссии: Курленя Алексей Иванович (Место работы — ООО «Дакарай», должность — начальник смены) Умещий Станислав Александрович (Место работы — ООО «Дакарай», должность — заместитель начальника смены)

Призовой фонд игры в размере 57 780 000 (пятьдесят семь миллионов семьсот семьдесят тысяч) белорусских рублей разыгран полностью, между следующими участниками:

В 1-ом этапе розыгрыша, который проводился 19 ноября 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 1-го этапа рекламной игры, получили:

- Шестакович Наталья Владимировна — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Науменко Анатолий Григорьевич — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;
Козловский Анатолий Викторович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

Во 2-ом этапе розыгрыша, который проводился 22 ноября 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 2-го этапа рекламной игры, получили:

- Науменко Анатолий Григорьевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Ярмолик Юрий Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Шестакович Наталья Владимировна — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 3-ем этапе розыгрыша, который проводился 26 ноября 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 3-го этапа рекламной игры, получили:

- Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Шестакович Наталья Владимировна — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;
Шестакович Наталья Владимировна — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 4-ом этапе розыгрыша, который проводился 29 ноября 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 4-го этапа рекламной игры, получили:

- Ярмолик Юрий Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Кищук Евгений Александрович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Жуков Сергей Павлович — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 5-ом этапе розыгрыша, который проводился 03 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 5-го этапа рекламной игры, получили:

- Науменко Анатолий Григорьевич — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Гесь Александр Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Курныш Евгений Аркадьевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 6-ом этапе розыгрыша, который проводился 06 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 6-го этапа рекламной игры, получили:

- Ярмолик Юрий Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Курныш Евгений Аркадьевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Косенко Виталий Васильевич — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 7-ом этапе розыгрыша, который проводился 10 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 7-го этапа рекламной игры, получили:

- Науменко Анатолий Григорьевич — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Науменко Анатолий Григорьевич — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;
Курныш Евгений Аркадьевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 8-ом этапе розыгрыша, который проводился 13 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 8-го этапа рекламной игры, получили:

- Курныш Евгений Аркадьевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Косенко Виталий Васильевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 9-ом этапе розыгрыша, который проводился 17 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 9-го этапа рекламной игры, получили:

- Козловский Анатолий Викторович —

денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;

Курныш Евгений Аркадьевич — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;

Гесь Александр Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 10-ом этапе розыгрыша, который проводился 20 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 10-го этапа рекламной игры, получили:

- Конон Михаил Ростиславович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Шашков Андрей Борисович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Лапин Сергей Владимирович — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 11-ом этапе розыгрыша, который проводился 24 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 11-го этапа рекламной игры, получили:

- Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;
Конон Михаил Ростиславович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 12-ом этапе розыгрыша, который проводился 27 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 12-го этапа рекламной игры, получили:

- Гесь Александр Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Жуков Сергей Павлович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 13-ом этапе розыгрыша, который проводился 31 декабря 2007 года, денежные призы, согласно протокола проведения 13-го этапа рекламной игры, получили:

- Жуков Сергей Павлович — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Сквернюк Алексей Вячеславович — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;
Сквернюк Алексей Вячеславович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 14-ом этапе розыгрыша, который проводился 03 января 2008 года, денежные призы, согласно протокола проведения 14-го этапа рекламной игры, получили:

- Кочеткова Диана Дмитриевна — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Кунец Сергей Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Кунец Сергей Владимирович — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 15-ом этапе розыгрыша, который проводился 07 января 2008 года, денежные призы, согласно протокола проведения 15-го этапа рекламной игры, получили:

- Кищук Евгений Александрович — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Кищук Евгений Александрович — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;
Кищук Евгений Александрович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 16-ом этапе розыгрыша, который проводился 10 января 2008 года, денежные призы, согласно протокола проведения 16-го этапа рекламной игры, получили:

- Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Гесь Александр Владимирович — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

В 17-ом этапе розыгрыша, который проводился 14 января 2008 года, денежные призы, согласно протокола проведения 17-го этапа рекламной игры, получили:

- Кунец Сергей Владимирович — денежный приз в размере 428 000 (четырееста двадцать восемь тысяч) белорусских рублей;
Борисенко Дмитрий Анатольевич — денежный приз в размере 642 000 (шестьсот сорок две тысячи) белорусских рублей;
Кунец Сергей Владимирович — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей.

В 18-ом этапе розыгрыша, который проводился 17 января 2008 года, денежные призы, согласно протокола проведения 18-го этапа рекламной игры, получили:

- Шестакович Наталья Владимировна — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Курныш Евгений Аркадьевич — денежный приз в размере 1 070 000 (один миллион семьдесят тысяч) белорусских рублей;
Курныш Евгений Аркадьевич — денежный приз в размере 2 140 000 (два миллиона сто сорок тысяч) белорусских рублей.

С момента получения приза, а также любого иного дохода в рамках Игры, вышеназванные Участники несут ответственность за уплату всех применимых налогов, установленных действующим законодательством Республики Беларусь.

Сканворд. Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ. Grid with clues in Belarusian. Includes a photo of a person in a blue jacket and the text 'СЛУЖУ АЙЧЫНЕ!'.

ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд (16 лютага). Па гарызанталі: Савадства. Рун. Слп. Картаж. Руда. «Ман». Усход. Рашка. Морс. Трак. Піка. Бог. Шула. Абсада. Сак. Параска. Асад. Бра. Кватэра. Клімат. Кнот. Алсу. Нага. Масла. Тэнт. Каза. Кокан. Нара. Яз. Акрабат. Па вертыкалі: Аўтобус. Ралі. Лапа. Трус. Акр. Кут. Жак. Свіння. Абух. Мат. Анаг. Коць. Апусом. Парк. Талака. Штэп. Ака. Схатка. Арба. Сэнс. Код. Арсл. Фата. Дата.

Міліу Валюшу ШПЕТ з Барысава вінушо з юбілеём.

Жадаю здароўе мець, са шчасцем быць, спраўджанна жаданню. З любоўю Анатоль.

КВЕТКІ НА МАГІЛУ. УЛАСНУЮ

У горадзе Славуск (паўночная Польшча) паліцыя затрымала зланыччу, які хаваўся ад правасудуза некалькі гадоў. Ён сфабрававаў два пасведчанні аб смерці на сваё прозвішча. Упершыню гэта здарылася ў 2004 годзе, а другі раз — праз два гады ў Гдыні. У другім выпадку падазроны пакаляўся аб тым, каб яго «смерць» выглядала найбольш рэальна. Ён арганізаваў сваё пахаванне, рэгулярна наведваў могілкі, запальваў лампады і пакідаў кветкі, каб магіла выглядала дагледжанай. У гэты час зланычча карыстаўся паддробленымі дакументамі грамадзяніна Францыі. У хаўрусе са зланыччам падазраюцца два паліцэйскія, якія склалі акт аб яго гібелі пад цягніком.

Поздравляем с золотой свадьбой Зинаиду Сергеевну и Константина Михайловича ШУТ.

Пусть вам обоем много лет, И на лицо легли морщинки, А в волосах уже блестят, Как снег, седые паутины.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ВАРТА ПРЫСЛУХАЦА

Чатыры прычыны наведзець лекара

Мужчыны — стварэнні загадкавыя: самыя незначныя на смарк успрымаеца імі як перакананая нагода ўхіліцца ад мыцця посуду. А вось сур'ёзныя сігналы арганізма аб тым, што нешта недзе не так, яны чамусьці пакідаюць без увагі...

ПАЧАСЦІЎСЯ ГАЛАЎНЫ БОЛЬ? Варта рэзка павярнуць галавой, нахіліцца — і галаву злёгку паломвае, прычым у якім-небудзь адным месцы — у скроні, патыліцы... «Глуштва», — кажаце вы. — Прыму таблетку анальгін, і ўсё пройдзе. Працую многа, гуляю мала — і вось і боль».

На самай справе Рэгулярны галаўны боль пры руху, ды яшчэ ў якім-небудзь адным месцы, — сведчанне частых спазмаў сасудаў. Прычын можа быць вельмі многа: і скаккі ціску, і ўзрастанне метэаэлаэнасцыі, і інш. Але самае небяспечнае — ішэмізаванне (звужэнне прасветы) сасудаў галаўнога мозга (у мужчын гэта бывае амаль у два разы часцей, чым у жанчын). Таму анальгін глытаць недарэчна: боль пройдзе, а яго прычына нікуды не дзенецца. Наведзіце лепш тэрэпэўта і кардыёлага.

БІЛЬШЫЕ ВОЧЫ? Ёншы раз н і з таго н вчы пачынаюць паболяваць, здаецца, што над павекі трапіў пясок. «Надзіўна, — думаеце вы. — На рабоце пастаянна за маниторам сяджу, а дома увесь вечар у тэлевізар вытрэшчаюся».

На самай справе Падобныя сімптомы характэрны для такога непрыемнага захворвання, як глаўкома, павышаны ўнутрывоочны ціск. Паводле статыстыкі, мужчыны спраўду нагрукваюць вочы мацней, чым жанчыны. Калі хваробу запустіць, лянчыцца дзвядзецата доўга і цяжка. Не ляньцеся — наведзіце акуліста і правяреце вочны ціск.

НЕШТА ПЕРАШКАДЖАЕ Ў ГОРЛЕ? Здаецца, што час ад часу горла крху прыпухае, нешта замінае глытаць. «Нічога сабавіага, — думаеце вы, — учора піва халоднага піаіў, ды і смаіць менш трэба!»

На самай справе Часта падобным чынам нагадае аб сабе шытападобная залоза. Мужчыны стаяцца з пагаддэй да яе, лянчы захворванне шытападобнай залозы пераважае жанчай хваробай. А дарэмна! Гэта залоза, як і ўсе органы ўнутранай сакрэцыі, патрабуе уважлівых да сябе адносін. Варта павываць у эндарыналага і пры неабходнасці зрабіць УГД.

ПАНІЗЛАСЯ ПАТЭНЦЫЯ? Апошнім часам прападае эржыцыя, аднак вы не хвалюецеся: «Стрэсы, дрэнная экалагія, стамялюся вельмі — не да саксу, — успакойваеце вы сябе. — Ды і гадоў, што зробіш, не 18. І нават не 30...»

На самай справе Аслабленне патэнцыі можа быць першым звоначым, які паведамляе аб тым, што пачынаецца прастатыт. Калі махнуць на хваробу рукою, справа можа закончыцца поўнай імпатэнцыяй, а то і адэномай (пухлячай) прастаты. Папрасіце накіраванне на ультрагукавое даследаванне. Лепш падстрахавацца...

МУЖЧЫНА Ў ЛЮСТЭРКУ

Для яго аднаго

Калі кажуць, што моцны пол і касметыка — паняцці дрэнна сумяшчальныя, не верце. Сучасныя мужчыны выдатна разумеюць: каб мець поспех, неабходна добра выглядаць. КАСМЕТЫЧНЫ ЛІКБЕЗ

Скура ў мужчыны (як, дарэчы, і ў жанчын) бывае сухой, тлустаі ці нармальнай, старэе, запальваецца, чына рэагуе на ўздзеянні знешніх фактараў. Аднак у выніку фізіялагічных аслабавасцяў істотна здарэньваецца ад жаночай. Яна таўсцішая, больш пругкая і эластычная, лепш утрымлівае вільгаць. Нельга не ўлічваць і вялікую колькасць валасяных фалікул, тлущавых і потавых залоз, таму скура ў мужчын часта бывае тлустая з расшыранымі парамі.

Старэе мужчынская скура павольней, аднак маршчыны, як правіла, больш глыбокія і акрэслены выразней. Актыўная работа тлущавых залоз садзейчае запаленням, а неабходнасць штодзённага галення паніжае ахоўныя функцыі скуры, выклікае лущэнне, абязводжанне, сверб, адчуванне сыгнатуацы.

ГАЛІЦІЦА? КОЖНЫ ДЗЕНЬ! Большасць мужчын не носяць баряды, таму пачынаюць дзень з галення. Для многіх, дзякуючы мужчынскім гармонам, гэта становіцца вечнай праблемай, можна сказаць штодзённым стрэсам. І тут вельмі важна падабраць касметыку, якая дапаможа ператварыць непрыемную працэдур у прыемную. Зняць стрэс, забяспечыць камфорт дзавальваюць крэм, пена ці гель для галення, якія змякчаюць скуру і шчачыне. Выбіраць іх трэба з улікам тыпу скуры.

Пры сухой і адчувальнай тлщы выкарыстоўваць далікатныя сродкі, якія змяшчаюць масла жабба, авакада, лекавую вадку мінеральных крыніц. Яны папярэджваюць раздражненне і смыленне, выклікаюць галенне.

Пры тлустаі скуры, асабліва калі раптам з'явіўся вугровы сып, патрабуецца сродкі з адпаведнай маркіроўкай. Яны даюць густую пену, якая забяспечвае гладкае і мяккае галенне.

ЗУ ДЗАРОВОУ СКУРУ Каб пасля галення не ўзнікала пачырванення, мікратрэшчын і лущэння скуру, раэкамендуецца працаваць іе спецыяльным ласэанам ці бальзамам. Экстракты лекавых раслін (рамону, наготай, алянью), натуральныя алеі, вітаміны не толькі змякчаюць скуру, танізуюць яе, але і знімаюць раздражненне, аказваюць антысептычнае і заахўляльнае дзеянне.

Хочаце дабіцца большага эфекту ад прымянення сродкаў, старайцеся, каб «тандам для галення» быў адной парфумернай фірмы. Такія сродкі звычайна выдатна дапаўняюць адзін аднаго.

БЕЗ ДЗАДАРАНТУ НІКУДЫ! Без чаго яшчэ прадстаўнікі моцнага полу няк не абыходзяць, дык гэта без дэздаранту для чала. Тут ёсць з чаго выбіраць: сцікі, шарычкі, гелі, спрэі. Яны павінны быць распрацаваны спецыяльна «для мужчын». І справа не толькі ў пахх. Сістэма потавыдзялення ў мужчын працуе больш актыўна, чым у жанчын, таму ў мужчынскай дэздаранты ўваходзіць больш антыбактэрыяльных кампанентаў. Ідэальна, калі такія сродкі маюць актыўную ахову на працягу 24 гадын. Добра ў дэжталемскі набор дадаць і спрэі для ног, здольныя панізіць потавыдзяленне і заахавць скуру свежай і сухой увесь дзень.

СЕННЯ

Table with weather forecasts for various cities: Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст. Columns: Сонца, Усход, Запад, Дзюжына дця, Тэмпература.

Надвор'е на заўтра

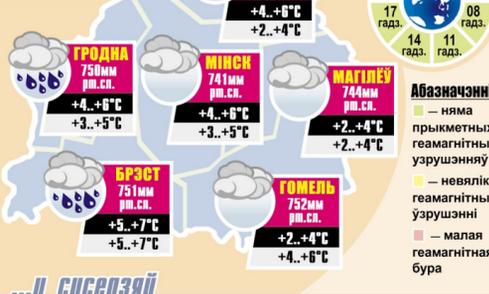

Table with weather forecasts for cities: ВАРШАВА, ВІЛЬНЮС, КІЕВ, МАСКВА, РЫГА, С-ПЕЦЯРБУРГ.

23 лютага. Дзве даты. Цытата дня. 1878 год — 130 гадоў таму нарадзіўся Казімір Малевіч, вядомы беларускі і расійскі мастак, адзін з заснавальнікаў абстрактнага мастацтва, заснавальнік супрэматызму. У 1919—1922 гадах выкладаў у Народнай школе «новага рэвалюцыйнага ўзору» ў Віцебску. Аўтар славуэтага «Чорнага квадрата».

1954 год — Пленум ЦК КПСС прыняў рашэнне аб асаваенні цалінных і залезных зямель.

«Калі Сонца хаваецца за гарызонт, усё становіцца змрочным; гэтак жа і гутарка, пазаўваляе вастрыні, — уся не на карысць».

Плутарх (46—120), старажытнагрэчаскі пісьменнік і філосаф.

Усімхнёмся!

Мужчына і жанчына гутараць пасля вясяля, ён і кажа: — Паколькі ты мая жонка, то павіна паважаш мае звычкі, а іх у мяне тры: кожную сераду я гуляю з сябрамі ў футбол. Дождж, снег — што ні здарылася б, ФУТ-БОЛ! Зразумела?

Спорт-тайм

У Мінск прыедзе прэзідэнт ІНФ

У пачатку сакавіка ў Мінск прыбудзе делегацыя Міжнароднага федэрацыйнага хакея на чале з яе кіраўніком Рэнэ Фазелам. У гэтага візиту дзве мэты: у май прайдзе Генеральны кангрэс міжнароднага федэрацыі, дзе адбудзецца выбары новага прэзідэнта, і Фазелу цікава даведацца аб тавізі нашай краіны; акрамя таго кіраўніцтва ІНФ плануе разгледзець працэс падрыхтоўкі Беларусі да чэмпіянату свету 2014 года, заахўю на правядзенне якога збіраецца падаць наша краіна.

Сінгапур — сталіца юнацкай Алімпіяды

Сінгапур выбараны сталіцай першых юнацкіх Алімпійскіх гульняў-2010. Стаць іх гаспадыняй таксама спрабавала Масква, якая прайграла Сінгапuru 9 галасоў. Старшыня МАК Жак Рогэ заявіў, што «гульні будзюць якага маштамааццю для маладых людзей, каб вучыцца алімпійскім каштоўнасцям і прауіляць сябе».

«Зеніт» перамог крўдзіцеля БАТЭ

У 1/16 фіналу Кубка УЕФА піцерскі «Зеніт» перамог крўдзіцеля барысаўскага БАТЭ — іспанскі «Вільярэал» па суме двух матчаў. У гасцячэ чэмпіёні Расіі Уступіў (1:2), затое дома выграў (1:0), таму і прабіўся ў 1/8 розыгрышу за кошт гала на чужым полі. Наступным спарнікам «Зеніта» будзе французскі «Марсель». У 1/8 таксама сіламі пэрамоўца пары: «Андэрлехт» (Бельгія) — «Баварыя» (Германія), «Болтан» (Англія) — «Спартынг» (Партугалія), «Баер» (Германія) — «Гамбург» (Германія), «Хетафе» (Іспанія) — «Бенфіка» (Партугалія), «Фіярэнцына» (Італія) — «Эвертан» (Англія), «Тотэнхэм» (Англія) — ПСВ (Нідэрланды), «Глаза Рэйнэджэрс» (Шатландыя) — «Вердэр» (Германія).

«Чэлсі» абвінавацілі ў крадзяжы іграка

Італьянскі клуб «Рэджына» абвінаваціў англійскі «Чэлсі» ў крадзяжы свайго 15-гадовага футбаліста Вінчэнца Каміеры. Паводле слоў прэзідэнта «Рэджыны» Лла Фолі, прадстаўнікі «арыстакратаў» вывезлі іграка з базы каманды на самалёце Рамана Абрамовіча. Лонданскі клуб наогул не меў права весці перагаворы з непаўналетнім юнаком, бо гэта забаронена міжнароднымі правіламі. Кіраўніцтва італьянскага клуба плануе падаць скаргу ва УЕФА.

Сапернікі баскетбалістаў вядомыя

Беларуская мужчынская зборная па баскетболе выступіла ў дзівізіёне «В» ў кваліфікацыйнай групе «В». Сапернікамі нашай каманды сталі дубаньскі Румыні, Швайцары, Албанія і Кіпра. Гэта стала вядома пасля жараб'ёўкі еўрапейскага чэмпіянату ў італьянскай Венецыі. У наступны раўнд выйдзюць толькі пераможцы груп.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЕГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РОСЬКАЛКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІРДЫР'ЯК, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШКІ, І. ШЧУЧЭНКА. НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. ТЭЛЕФоны: прыёмны — 287-19-19 (тал.факс); аддзель: пісьмоў — 287-18-64, падпіскі і распуауджванне — 287-18-51, крўдзячына — 287-19-68, сакратарыята — 292-05-82, аддзельных выданняў дадатку: «Чырвоная змена» — 292-44-12; «Мясювае самакіраванне» — 292-21-03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20-37-98, Віцебску: 24-31-92, Гродне: 43-25-29, Гомелі: 74-13-92, Баранавічах: 7-26-02, Магілёве: 32-74-31; бухгалтэрыя: 292-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл.факс: 287-17-79, e-mail: reklama@zviazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл.факс: 292-04-52. http://www.zviazda.by; www.zviazda.by/ru/main (англійская версія, якая тэаціруецца) e-mail: info@zviazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79